

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

LAURA ŠTORMAN

**Bibliografija leposlovja v časopisu
Amerikanski Slovenec med leti 1891 in 1931**

Diplomsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Ljubljana, 2013

1	UVOD	3
2	O ČASOPISU <i>AMERIKANSKI SLOVENEK</i>	4
3	ANALIZA CELOTNEGA OBJAVLJENEGA LEPOSLOVJA V AS	6
3.1	Psevdonimi	6
3.2	Razmerje med izvirnim in prevedenim leposlovjem	6
3.3	Razmerje med avtorskim in anonimnim leposlovjem	7
3.4	Razmerje med pisatelji in pisateljicami	9
3.4.1	Pisateljice	9
3.4.2	Pisatelji	11
4	ANALIZA LEPOSLOVJA V NADALJEVANJIH	14
4.1	Razmerje med tujim in izvirnim leposlovjem v nadaljevanjih	14
4.2	Razmejitev leposlovja v nadaljevanjih	14
4.3	Bibliografija daljšega izvirnega leposlovja.....	15
4.3.1	Najbolj zastopani izvirni avtorji proznih del v nadaljevanjih	18
4.3.2	Izvirni roman v <i>Amerikanskem Slovencu</i>	19
4.3.3	Izvirna povest v <i>Amerikanskem Slovencu</i>	20
4.3.4	Dramatika v <i>Amerikanskem Slovencu</i>	21
4.3.5	Izvirni potopis v <i>Amerikanskem Slovencu</i>	22
4.3.6	Avtobiografsko-spominska književnost.....	22
4.3.7	Avtorji krščanske struje.....	23
4.4	Najbolj zastopani tuji avtorji proznih del v nadaljevanjih	23
4.5	Tuji (prevedeni) romani in povest.....	23
4.6	Daljše leposlovje po jezikih originala	24
5	ZAKLJUČEK.....	26
6	LITERATURA IN VIRI.....	29
7	KAZLO LEPOSLOVJA V AMERIKANSKEM SLOVENCU.....	31

1 UVOD

V diplomskem delu se ukvarjam z bibliografijo daljšega leposlovja v slovensko-ameriškem časopisu *Amerikanski Slovenec* med leti 1891 in 1931. Raziskovalno delo je potekalo v več sklopih. Najprej sem pregledala izdaje *Amerikanskega Slovenca* od leta 1891 do 1931 ter izpisala prozna dela, ki so bila objavljena v tem obdobju (38 letnikov in 1831 številka). Bibliografijo proznega leposlovja sem nato postavila na Wikivir ter dodala povezave do ustreznih številka *Amerikanskega Slovenca*, ki se nahajajo na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije.

V drugem sklopu sem iz pridobljenih podatkov s statistično analizo presojala, kakšna so razmerja med enkratnimi objavami in objavami v nadaljevanjih, med pisatelji in pisateljicami, izvirnim in prevedenim (tujim) leposlovjem ter avtorskim in anonimnim leposlovjem. Izpisala sem tudi najbolj objavljene izvirne in tuje avtorje kratke proze.

V zadnjem sklopu diplomskega dela sem se posvetila statistični analizi del v nadaljevanjih. Ugotavljala sem, katere literarne vrste so bile najbolj izrazite pri izvirnih avtorjih in katere pri tujih. Nekaj odstavkov sem posvetila tudi avtobiografsko-spominski književnosti, potopisu in dramatiki. Posebej sem omenila še avtorje krščanske struje.

V 2. poglavju se nahaja nekaj podatkov o časopisu *Amerikanski Slovenec*, v 7. poglavju pa bibliografija leposlovja v AS med leti 1891 in 1931, ki je postavljena tudi na Wikivir.

2 O ČASOPISU AMERIKANSKI SLOVENEK

3. septembra 1981 je v Chicagu (Illinois) začel izhajati prvi slovenski časnik. Priseljenci, ki so začeli snovati AS¹, so bili Frank Zalokar in njegovi trije zeti. Kot urednik se jih je pridružil Anton Murnik. V začetku je dobil slabe kritike, največji problem je bil to, da je časnik in njegovi snovalci, z izjemo urednika Murnika, ki je bil izrazit katolik, preveč liberalno usmerjen. Urejanje in izdajanje AS je bil za njih prevelik zalogaj, zato so ga po desetih številkah prodali F. Buhu.

Pod vodstvom Buha je ponovno izšel 4. marca 1892, tokrat v Towerju (Minnesota). Novi lastniki so si kot glavni cilj zadali ohranjanje krščanske vere med slovenskimi priseljenci v Ameriki. Želja tedanjega lastnika Buha je bila, da na uredniškem mestu ostane A. Murnik, ki pa je položaj zaradi bolezni zavrnil. Tako je Buh k sodelovanju poskušal pritegniti slovenske bogoslovce iz semenišča St. Paul Seminary v Minnesoti, saj sam zaradi misijonskih obveznosti ni imel časa za pisanje. Podal je celo navodila za pisanje: *»Naši rojaki radi čitajo novice in popise iz stare domovine. Tudi kratke povestice so jih všeč. Samo poljubno in lahkoumno pišite, ker bi visokih novodobnih besed ne razumeli.«* (Friš 1995: 360) AS je v Towerju zopet posloval z izgubo, razlog za to je majhna slovenska skupnost v Towerju in naročnina (3 dolarje oziroma 6 goldinarjev), ki je bila za takratne razmere večini priseljencev, ki so prišli v Ameriko brez vsega, preveč.

L. 1899 je Buh časopis prodal župniku slovenske župnije sv. Jožefa iz Joliet (Illinois) – Frančišku S. Šušteršiču. Joliet je bil primernejši kraj, saj je bil versko središče slovenskih priseljencev. Iz prvotnih 600, je število kmalu naraslo na 2000 naročnikov. Povečali so tudi število strani, cena pa je ostala enaka. 1910 se je Šušteršič upokojil in odpotoval nazaj v »staro domovino«. Časnik je nato začel menjati urednike, s tem pa močno izgubil na kvaliteti.

L. 1917 je postal uradno glasilo slovenske katoliške bratske podporne organizacije, Društva svete družine. V obdobju med leti 1914 in 1921 je bil po kvaliteti na najnižjem nivoju. Naslednji lastnik je bil Nemeč Edvard Winker, kateremu časopisa ni uspelo oživeti, zato ga je prodal naprej Tiskovnemu društvu Edinost iz Chicaga, kjer je izhajal pod imenom *Edinost – Amerikanski Slovenec*. Ker pa to ime bralcem ni bilo všeč, so ga po glasovanju spremenili v prvotno.

Leta 1946 ga je kupila Ameriška slovenska katoliška jednota in ga preselila v Cleveland.

¹ *Amerikanski Slovenec*

Amerikanski Slovenec je bil ves čas katoliški časnik, ker pa ni objavljala samo verskih tem, je bil primeren za širši krog ljudi. (Friš 1995: 358–369)

Po izidu AS so brž sledili drugi časopisi, tako je časnikarstvo izseljenskih Slovencev strmo naraščalo, poleg osrednjih časnikov (*Prosveta, Ameriška domovina, Glas naroda, Enakopravnost*) so izdajali še revije in letne publikacije (Žitnik 1999: 90), vendar je poglobitno vlogo odigral prav AS, saj je bil prvi in zato zelo pomemben pri združevanju ameriških Slovencev, njihovi integraciji in asimilaciji v novo okolje ter ohranjanju narodne zavesti in katoliške vere.

Slika 1: Prva letnik, prva številka *Amerikanskega Slovenca*, Chicago, 3. 9. 1891

3 ANALIZA CELOTNEGA OBJAVLJENEGA LEPOSLOVJA V AS

Iz baze podatkov v Digitalni knjižnici Slovenije sem oblikovala bibliografijo proznega leposlovja (556 del), objavljenega v *Amerikanskem Slovencu* med leti 1891 in 1931. Zaradi obilice podatkov sem prvotno izoblikovala naslednje kategorije:

- izvirno/prevedeno (tuje),
- v enem kosu/v nadaljevanjih,
- anonimno/avtorsko in
- moško/žensko.

V nadaljevanju sem se ukvarjala z širšo analizo celotne bibliografije objavljenega leposlovja (v poglavju 7) in krajšim poznim leposlovjem, nato pa sem se v četrtem poglavju posvetila izvirnemu daljšemu leposlovju ter preverila značilnosti daljše tuje (prevedene) proze.

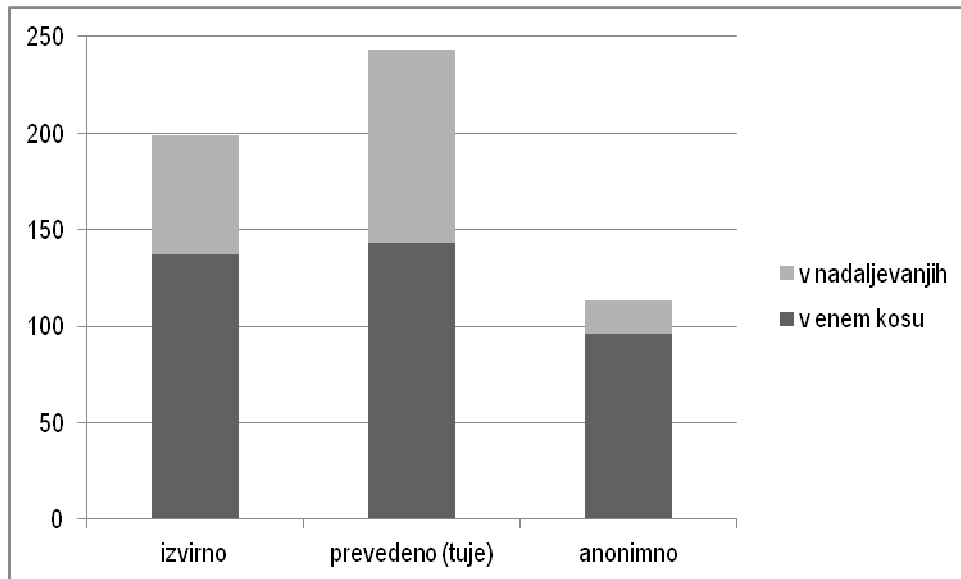
3.1 Psevdonimi

Pred začetkom analize bi rada dodala še, da je kar nekaj avtorjev v AS svoja dela objavljalo pod psevdonimom. Tako bi na tem mestu omenila izmišljena in prava imena (v oklepajih), saj bodo morda v nadaljevanju določeni psevdonimi izpuščeni, uporabljena pa bodo samo imena in priimki.

Ti avtorji so: Silvin Sardenko (Alojzij Merhar), Proto Konec (Peter Bohinjec), Štefan Levkos (Venceslav Bele), Kmetamarija (Marija Kmet), Stanko Bor (Matija Malešič), Starogorski (Ivan Vuk), R. Bevk (France Bevk), Ljubo Mrak (Gustav Strniša), Franc Ksaver Steržaj (Francišek Steržaj), Ratiški (Josip Lavtižar), Andreanov (Andrej Čebokli), Soški Črnošolec (Ivan Kovačič), Podlimbarski (Fran Maselj).

3.2 Razmerje med izvirnim in prevedenim leposlovjem

Razmerje med izvirnimi in prevedenimi (tujimi) deli je v korist slednjih (201 izvirnih del in 242 prevedenih). 113 del ni mogoče uvrstiti v eno izmed teh kategorij, saj nimajo navedenega avtorja oziroma je avtor naveden s kraticami, poleg tega pa ni zaznati namiga ali je delo izvirno ali tuje.

Grafikon 1: Razmerje med izvirnim in prevedenim leposlovjem

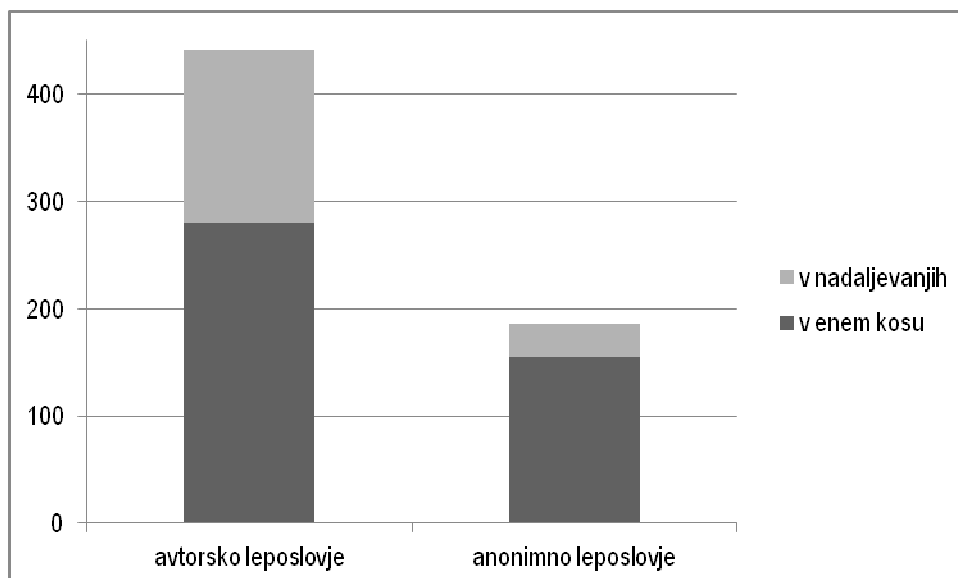
Iz grafikona je razvidno tudi razmerje med izvirnim proznim leposlovjem v enem kosu² (137) in izvirnim proznim leposlovjem v nadaljevanjih (62) ter tujim proznim leposlovjem v enem kosu (144) in tujim proznim leposlovjem v nadaljevanjih (99).

Prav tako lahko v grafikonu vidimo delež anonimnega proznega leposlovja, ki je sicer podrobneje razdelan v naslednjem poglavju (*Razmerje med avtorskim in anonimnim leposlovjem*).

3.3 Razmerje med avtorskim in anonimnim leposlovjem

Posvetila sem se tudi analizi avtorstva. Kadar delo ni imelo navedenega avtorja oziroma je bil avtor naveden s kraticami, sem ga uvrstila v rubriko anonimno, razen če je naslov dela vseboval slovensko ime ali kraj oz. je očitno namigoval, da je izvirno in obratno, delo sem uvrstila pod prevedeno leposlovje, če je naslov vseboval tuje ime oz. je bil naveden prevajalec. Anonimna dela nisem uvrščala v rubriko moško/žensko delo.

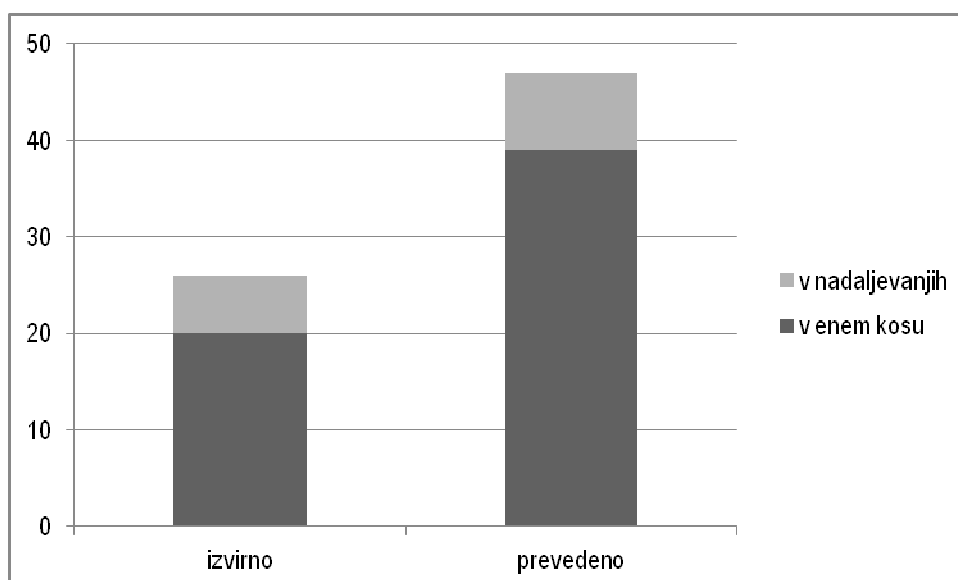
² V rubriko v enem kosu so uvrščena vsa dela, ki so bila objavljena enkratno in niso bila naslovljena z roman ali daljša povest.

Grafikon 2: Razmerje med avtorskim in anonimnim leposlovjem

V AS je bilo več del objavljenih z avtorjem (442) kot brez njega (186). Zaradi same delitve leposlovja na domače/prevedeno po analogiji izvirnih oz. tujih naslovov, se je kar nekaj anonimnih del znašlo znotraj izvirnega oz. prevedenega leposlovja.

Za večino anonimnega leposlovja ne moremo določiti v katero kategorijo spada, saj ima neznan izvor (96 krajših in 17 daljših proznih del), ostala dela je možno razporediti med izvirna, bodisi tuja.

Grafikon 3: Razmerje anonimnih objav znotraj izvirnega in prevedenega leposlovja

Več je anonimnega tujega leposlovja, predvsem krajše proze (črtica, povest, slika), kjer prevajalci niso navedli avtorja ali pa gre za literarne vrste (pravljica, pripovedka, legenda, bajka) pri katerih je ena izmed glavnih značilnosti prav anonimnost. Nekaj takšnih zgodovinskih črtic je v AS objavil zbiratelj ljudskega slovstva Ivan Adamič (*Elizabeta, avstrijska cesarica, in divji lovec, Trapist, Dober odgovor*).

Grafikon 4: Tortni diagram avtorske in anonimne proze

Izvirnega anonimnega leposlovja je zelo malo – 20 krajših izvirnih del, od tega je 10 avtorjev uporabilo kratice, in pet daljših anonimnih izvirnih del. Najbrž gre za slovensko-ameriško prozo, torej za leposlovno ustvarjanje izseljenskih Slovencev.

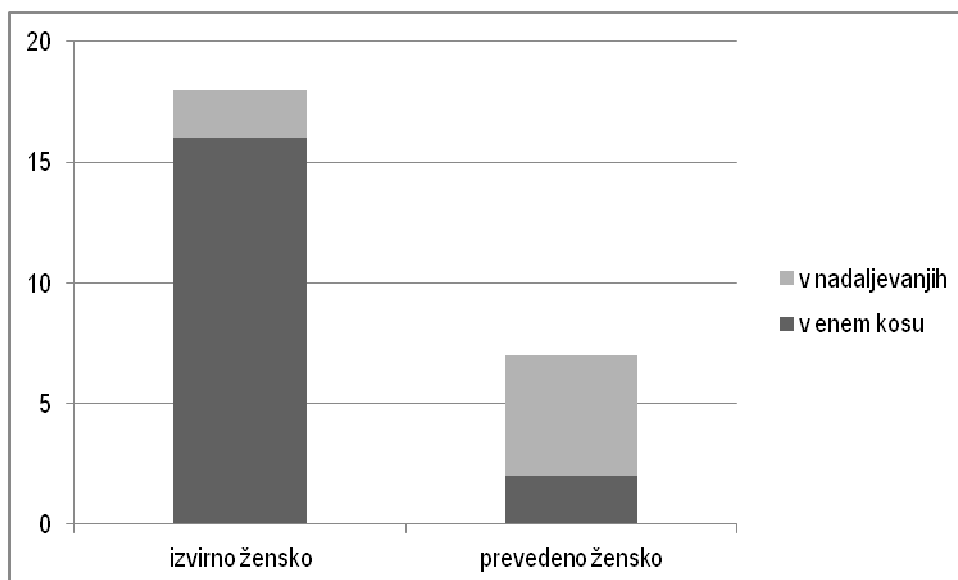
3.4 Razmerje med pisatelji in pisateljicami

Že med prebiranjem AS sem opazila, da je precej večje število pisateljev kot pisateljic, analiza je to potrdila, razmerje med pisatelji in pisateljicami po objavah je namreč kar 340:25 (žensk je 7 %), 191 objavam ne moremo določiti avtorja.

3.4.1 Pisateljice

Delež slovenskih avtoric in tujih je skoraj enak – 9:7, razlika je le v tem, da je več leposlovja tujih avtoric v nadaljevanjih (5 proznih del), saj gre za povesti in romane, pri slovenskih pisateljicah pa

prevladuje krajše leposlovje, z izjemo povesti v nadaljevanjih Lee Fatur (*Biseri*) in potopisa Helene Turk (*Moja pot po svetu*).

Grafikon 5: Razmerje med izvirnim in prevedenim ženskim leposlovjem

Najbolj zastopana avtorica je Lea Fatur, slovenska mladinska pisateljica, pesnica in dramatičarka, svoja dela je objavljala v časniku Slovenec in literarnih revijah Dom in svet, Mladika, Domači prijatelj, ponatisnjena pa so bila tudi v ameriško-slovenskem časopisju. V AS lahko med leti 1891 in 1931 najdemo deset njenih krajših črtic: *Radi voličev* (AS, 1911)³, *Ostal bi bil doma* (Slovenec, 1912), *Skopuhova škrinja* (Slovenec, 1910), *Božični večer rezervistove soproge* (AS, 1915), *Od mrtvih je vstal* (Domoljub, 1915), *Švedov pot v nebo* (Slovenec, 1910), *Graščak in kmet* (Angelček, november 1927/1928), *V novi luči* (Domoljub, 1915).

Sledi ji Marica Topolnikova z dvema krajšima črticama *Prijatelj* (AS, 1916) in *Ančika* (AS, 1914). Učiteljica, pesnica in pisateljica Mara Tavčar (*Na službo*, AS, 1918), slovenska izseljenka Mary Oblak (*Spomini*, AS, 1925), neznana avtorica Friderika (*Kosova Tilda*, AS, 1917), Lojzka Fürst (slika *Navzgor*, Slovenski gospodar, 1909) in Marija Kmet (črtica *Momenti*) pa imajo po eno objavo.

Kmetova, ki je objavljala pod psevdonimom Kmetamarija, je pisala novele, lirske črtice in pesmi v prozi, tudi romane in drame. V njenih kratkoproznih delih, kot so tudi *Momenti* (Straža, 1912), kjer

³ V oklepaju je podano ime časopisa/revije oz. založba, če gre za knjigo, ter letnica prve izdaje.

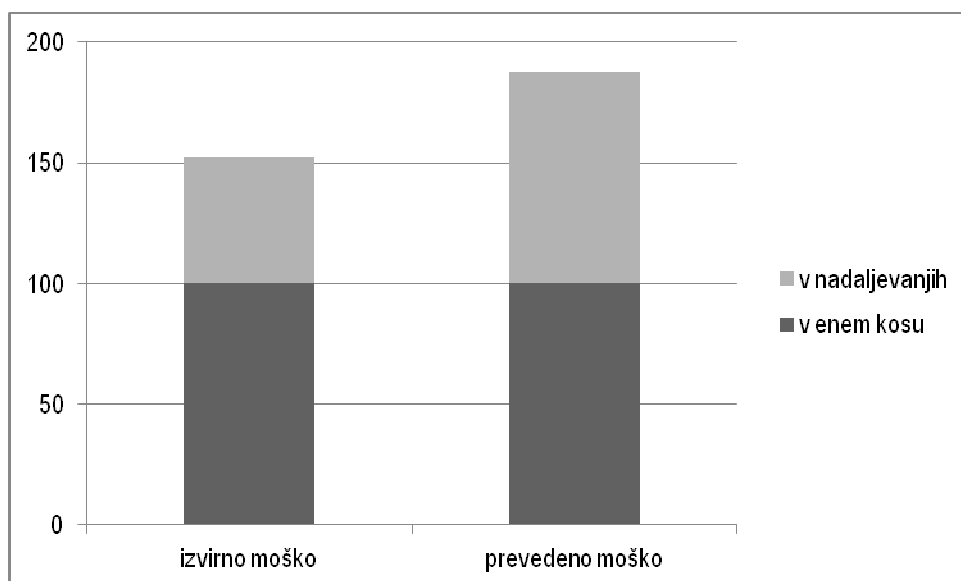
se prepletajo teme umetnika in družbenokritične teme, srečamo novo obliko črtice, kjer liki niso več natančno dodelani, ampak so samo silhuete, dogajanje pa je osredotočeno na odločilni moment. (Lorber 2009: 38) Veliko je objavljala za Ljubljanski zvon.

Med daljšimi tujimi leposlovnimi deli lahko v AS najdemo švedsko književnico in prvo žensko dobitnico Nobelove nagrade Selmo Lagerlöf (*Dekle iz Močevja*), ameriško pisateljico Henrietto Dano Skinner (povest *Espiritu sannto*), Čehinjo Vero Križanovskajo-Ročester (povest *Iz mraka k svetlobi*), Avstrijko Enrico von Handel-Mazzetti (*Kaznovani uboj*) in Ruth Elder (*Naš rešitelj "Barendrecht"*). Ruth je prva ženska, ki je pokušala leteti preko Atlantika, jeseni 1927 sta se z Georgeom Haldemanom podala na čezatlantski let, ki pa se je končal 300 milj pred ciljem. Rešila ju je ladja "Barendrecht".

V AS sem našla še dve krajši tuji prozni deli, *Zlati križ* Irene pl. Nellmuth in resnično povest *Vojakov rejeneč* angleške pisateljice Lady Gergine Fullerton.

3.4.2 Pisatelji

V AS je bilo objavljenih 100 izvirnih del v enem kosu in 53 v nadaljevanjih ter 101 prevedeno (tuje) delo v enem kosu in 88 v nadaljevanjih. Tako kot pri ženskah, se tudi pri moških količina daljšega leposlovja nagiba k tujim avtorjem.

Grafikon 6: Razmerje med izvirnimi in prevedenim moškim leposlovjem

3.4.2.1 Najbolj objavljeni izvirni avtorji krajše proze

Med krajšim leposlovjem oziroma enkratno objavljenimi izvirnimi deli je eden izmed vidnejših avtorjev Ivan Baloh, slovenski rimskokatoliški duhovnik in pisec »domačijskih črtic«. (Žitnik 1999: 260) V AS je bilo natisnjenih kar 16 Balohovih krajših proznih del (zgodbe, humoreske, povesti). Pisal je pripovedne, politične, satirične tekste in priložnostne pesmi, njegova oblika je ljudska, smer pa versko-vzgojna in domoljubna. (Wikipedija) Svoja dela je sicer objavljaval v časopisih Rodoljub, Domoljub, Slovenec, Edinost, Danica, Mladika, Slovenka, veliko njegovih spisov pa je ponatisnil prav AS.

Ljudski pisec Januš Golec, rimskokatoliški duhovnik in urednik, ima v AS šest kratkoproznih objav: *Zobe je pustil doma* (AS, 1927), *Moj sinko je imel konjička dva* (Slovenski gospodar, 1926), *Oddih po prestanem strahu* (Slovenski gospodar, 1926), *Fuj Polka* (Slovenski gospodar, 1929), *Dragoner Toni* (Slovenski gospodar, 1929), *Povest rejenca* (AS, 1918).

AS je izdal in ponatisnil tudi krajšo prozo pisatelja in pesnika Ljuba Mraka – Gustava Strniše: *Prosjak Martin* (AS, 1917), *Pravljica o ranjenem srcu* (AS, 1917), *Najlepša roža* (Angelček, junij 1927), *Večerna zvezda* (Gorenjec, 1914), F. S. Finžgarja: *Pomlad pod oknom* (Mentor, 1911), *Ecce homo* (1911), *Velika noč* (Mladika, 1925), *Sanje Helene Trbežnikove* (AS, 1926), *Piruh* (Mladika, 1926), *Skrivnost družine* (AS, 1929) ter Franceta Bevka: *Veliki teden* (AS, 1916), groteska *Gospod Pokoren na onem svetu* (Življenje in svet, 1929), *Velikonočna pravljica* (Slovenec, 1911), zgodba *Križ* (Slovenec, 1911).

Po tri objave imajo Francišek Steržaj: slika *Ob petju svetonočnih zvonov* (Slovenec, 1905), silhueta *Ob vse bogastvo* (Dom in svet, 1902), črtica *Drvar* (AS, 1918), Peter Bohinjec: *Novi most* (AS, 1918), *Zaigrana vas* (Dom in svet, 1908), *Izpokorjena romarica* (Kranj: Gorenjska knjižnica, 3. zvezek, 1912) in Alojzij Merhar: silhueta *Mojster Simon* (Slovenec, 1913), *Samo še enkrat* (Slovenec, 1910), velikotedenska hvalnica *Dolorosa* (Dom in svet, 1908).

Anton Novačan: *Na sveti večer* (Domoljub, 1906), *Mati* (AS, 1918), Zvonimir Kosem: *Velikonočna zgodba* (Domoljub, 1914), *Tovorščina* (AS, 1926) in John Plaznik: *Edvardova najdba* (AS, 1924), *Marcela* (AS, 1925) pa imajo v AS po dve natisnjeni deli.

Leta 1926 so bili izdani *Prekmurski profili* (AS, 1926), ki so eno izmed pomembnejših del slovenskega literata, zgodovinarja in publicista Franca Sušnika, gre za slike in podlistke iz prekmurskega in koroškega okolja. (Wikipedija)

Iz zbirke črtic in novel Ivana Cankarja *Moja njiva*, ki so nastajale med leti 1910 in 1914, je bila v AS ponatisnjena črtica *Na verandi*.

3.4.2.2 Najbolj objavljeni avtorji krajše tuje proze

V AS je bilo ponatisnjenih pet kratkih proznih del največjega ruskega pisatelja – Antona Pavloviča Čehova (*Zločin, Bojazljivec, Na prenočišču, Laskač, Komisija*). »Rusi imajo za njegove kratke zgodbe celo posebno ime (translit. čehovskij rasskaz – čehovska pripoved)«. (Wikipedija)

Štiri kratka objave ima največji bolgarski pisatelj Ivan Vazov (*Komita, Veliko v vojski, Pilatova hči, Djado jazo gleda*), tri pa ameriški romantik Bret Harte (*Van Li, pogan, Čaj na svetilniku, Moj prijatelj potepuh*). Harte je znan predvsem kot pisec kratkih zgodb (short story). Poleg njega je v AS prisoten še en ameriški pisec kratkih zgodb, to je Mark Twain (*Iz Adamovega dnevnika, Noč brez spanca*).

Emilij Mušik (*Iskalci biserov na otoku Sv. Duha, Majorjeva pripovedka, V gotovini izplačal*), L. Knud Fredrik (kratke zgodbe iz cikla Sibirske povesti *Vprašanja in Na begu*) in Slovak Štefan Furdek (*Kadar sonce zaide, Bog razsvetli zvezdice, Božično dete*) so bili ponatisnjeni trikrat.

V AS je bilo objavljeno nekaj krajše proze v enem kosu Arthurja Conana Doyle (*Srebožark, Spretna prevara, Nova kotakomba*), več njegovih del pa je bilo ponatisnjenih v nadaljevanjih (poglavje 4.1).

Najdemo tudi dve zgodbi ameriškega pisca kratke proze in pesnika Edgarja Allana Poeja iz cikla *Propad hiše Usher in druge zgodbe (Sod amontillada in Morella)*. Poe velja za utemeljitelja gotske fikcije in predvsem detektivskega žanra. (Wikipedija)

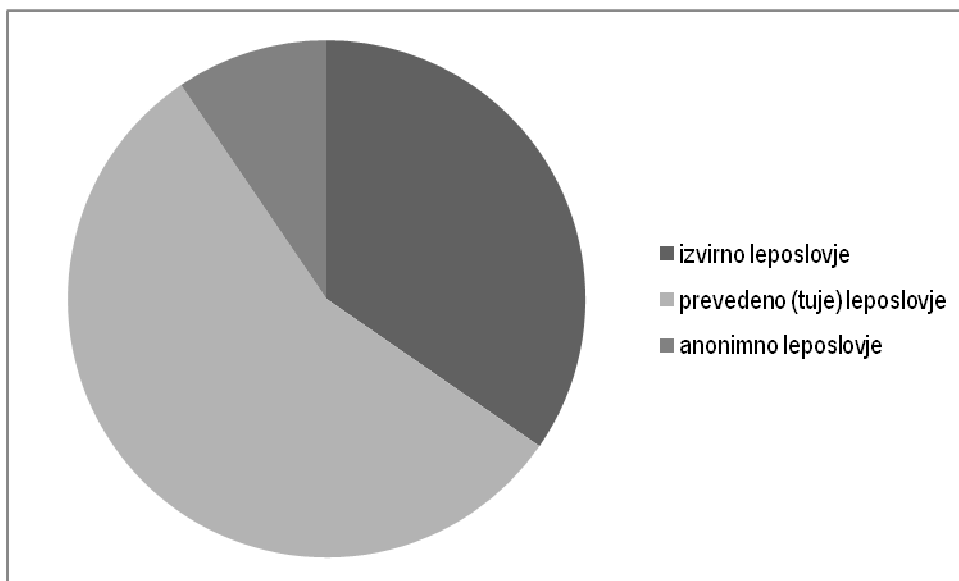
Dva natisnjena krajša dela imajo še francoski pisatelj Alphonse Daudet (*Poslednjokrat šola, Legenda o človeku, ki je imel zlate možgane*), poljski pisatelj Henrik Sienkiewicz (*Pisma s pota, Za kruhom*), Nemeec Joseph Spillmann (*Ljubite svoje sovražnike!, Sultanovi sužnji*), slovaški pisatelj Vladimir Korolenko (*O Veliki noči, Stari cerkvenik*), Čeh Vaclav Beneš Trebizsky (*Loški župnik, Zapeljali so ga*) ter ruska pisateljica Nikolaj Dmitrijevič Telešov (*Domov, Dvoboj*) in Lev Nikolajevič Tolstoj (*Trije starci, Bog vidi resnico, a jo ne odkrije takoj*).

4 ANALIZA LEPOSLOVJA V NADALJEVANJIH

V to kategorijo spada proza, ki je bila objavljena v najmanj dveh številkah oz. v eni, če je bila naslovljena z roman ali daljša povest. Posebej sem se posvetila izvirnemu daljšemu leposlovju, preverila pa sem tudi, kako je z daljšo tujo (prevedeno) prozo.

4.1 Razmerje med tujim in izvirnim leposlovjem v nadaljevanjih

V AS je bilo več ponatisov prevedenega leposlovja (99) kot izvirnega (62), za 17 del ni možno presoditi v katero kategorijo spadajo.

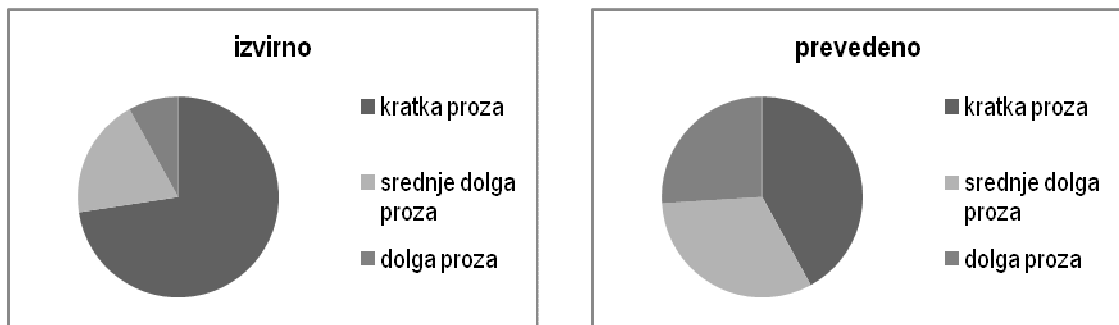

Grafikon 7: Tortni diagram razmerja med tujim in izvirnim leposlovjem v nadaljevanjih

4.2 Razmejitev leposlovja v nadaljevanjih

Znotraj kategorije v nadaljevanjih sem dela razdelila še na naslednje sklope:

- kratka proza: od 1–5 nadaljevanj,
- srednje dolga proza: od 6–49 nadaljevanj in
- dolga proza: nad 50 nadaljevanj.

Kot je razvidno iz tortnega diagrama, je več dolge proze (26 romanov oz. zgodb) in srednje dolge proze (povesti, zgodbe, pravljice) pri prevedenih delih.

V kategoriji dolge izvirne proze se nahaja šest romanov. Med srednje dolgo prozo literarne vrste povest, potopis, spomini, med krajšo pa črtica, doživljaj, dogodba, povestica, slika, humoreska.

4.3 Bibliografija daljšega izvirnega leposlovja

1891

- Seničan: Kovačev Peter. 1891 (1/9–10).
- M. V. V.: Iz Cirkuš v Ameriko. 1891 (1/9–10).

1892

- M. V. V.: Iz Cirkuš v Ameriko. 1892 (1/12, 14, 17–22, 25–26, 28).
- M. V. V.: Lov v ameriškanskih pragozdih. 1892 (1/36–37).

1901

- Jaklič Fran Podgoričan: Olševski cerkvenik. *Kratkočasna povestica*. 1901 (10/8–9).
- J. Snoj: Na starega leta večer. *Dogodba*. 1901 (10/13–14).
- Josip Brinar: Medvedji lov. 14. 6. 1901 (10/26–28).
- Josip Brinar: Čukova gostija. 1901 (10/30–31).
- Fran Ksaver Meško: Berač. 1901 (10/34–35).
- Srakoperjeva hruška. *Slika iz vasi*. 1901 (10/38–39).

1904

- M. P.: Spomini na domovino. 1904 (13/43, 45).

1911

- Josip Pollak: Ljubezni in sovraštva moč. *Izviren roman*. 1911 (21/1–4)

1912

- Josip Pollak: Ljubezni in sovraštva moč. *Ponatis prepovedan*. 1912 (21/5, 8, 10)

1913

- Januš Golec: Siromak ste. 1913 (22/38, 40, 42).

1915

- Januš Golec: Kozel "Štok". 1915 (24/65–66).

1916

- Fran Detela: Rodoljubje na deželi. *Povest*. 1916 (25/101–102, 104), (26/1–3, 5–7, 9–10).

1917

- Fran Detela: Pegam in Lambergar. *Povest*. 1917 (26/13–14, 16–30).
- Leopold Podlogar: Črtice o belokranjskih hajdukih. 1917 (26/33–34).
- Lea Fatur: Biseri. *Povest*. 1917 (26/33–40, 44–45, 47).
- Leopold Podlogar: Belokranjski reformatorji. 27. 3. 1917 (26/35, 37–38).
- Jakob Bedenek: Solnce in senca. *Povest*. 1917 (26/89–92, 94).

1918

- Fran Detela: Dobrodušni ljudje. *Veseloigra v treh dejanjih*. 1918 (27/25–28).
- John Plaznik: Sebastopolska Najdenka. 19. 3. 1918 (27/32–35).
- V. Tratnik: Iznajdba. *Igrokaz v treh dejanjih*. 1918 (27/37–39).
- F. S. Finžgar: Pod svobodnim solncem. *Povest davnih dedov*. 1918 (27/40–49, 51, 53, 57, 59, 61–62, 65, 68–70, 72, 77–78, 80–83).
- Ivan Pregelj: Ribičeva hči. *Spevoigra v enem dejanju*. 1918 (27/41–42).
- Jože Plot: Ljudje. *Dramatična slika v štirih dejanjih*. 1918 (27/44–47).
- Josip Kostanjevec: Čez trideset let. 1918 (27/51, 53).
- Andreanov (Andrej Čebokli): Četvorica. 1918 (27/61–62).
- Ivo Trošt: Čez morje. 1918 (27/89–90).

1920

- Josip Jurčič: Deseti brat. *Roman*. 1920 (29/23–26).
- Peter Bohinjec: Svetobor. *Povest iz konca enajstega stoletja*. 1920 (29/82, 89, 92–97, 100–103).

1924

- Soški Črnošolec (Ivan Kovačič): Mladi gozdar. *Izviren roman*. 1924 (33/91–119).
- Fran Detela: Oj, Triglav moj dom. *Potopisna črtica*. 1924 (33/94–99).
- Fran Detela: Pegam in Lambergar. *Povest*. 1924 (33/120–190).

1925

- Zafrknik, Volek in P. Zgaga v nebesih!? *Igra*. 1925 (34/127–128).
- Anton Jehart: Z avtomobilom skozi Arabsko puščavo. *Potopis*. 1925 (34/143–147).
- Helena Turk: Moja pot po svetu. *Potopis*. 1925 (34/149–158).
- Ivan Baloh: Življenje izgubljene duše. *Tragična slika*. 1925 (34/196–198).
- John Plaznik: Ena izmed njegovih najmanjših. 1925 (34/205–208).
- Franc Sušnik: Prekmurski profili. 1926 (35/24–25).

1926

- John Miklavčič: Spomini. 1926 (35/85–124, 128–144).
- F. V. Slemenik: Izdajavec. *Zgodovinska povest iz turških časov*. 1926 (35/88–140).
- Fran Detela: Gospod Lisec. *Povest*. 1926 (35/141–184).
- Mladi Karel. *Povest*. 1926 (35/145–149).
- Bernard Ambrožič: Žarkomet, misterij smrti in še kaj. 1926 (35/150–153).
- Franc Pengov: Slon " Mati Guj" upornik. *Humoreska*. 1926 (35/176–179).
- Franc Pengov: Modrijan med živalmi. 1926 (35/188–189).
- Franc Pengov: Pridi Karo. *Povest o dečku in psu*. 1926 (35/205–207).
- Aleksander Urankar: Ančka Pomarančka. 1926 (35/235–238).
- Aleksander Urankar: Prilika o romarju, ki je izgubil očetov tolar. 1926 (35/239–241).
- Dragotin Vodopivec: Andrej in njegov zločin. *Igrokaz v treh dejanjih*. 1926 (35/242–248).
- Aleksander Urankar: Umetnica. 31. 12. 1926 (35/253).

1927

- Aleksander Urankar: Umetnica. 1. 1. 1927 (36/1).
- Aleksander Urankar: Gospod kaplan. 1927 (36/2–5).
- Aleksander Urankar: Njena moč. *Odlomek daljše povesti*. 1927 (36/6–13).
- Janez Langerholz: Pevska vaja. 1927 (36/59–62).
- Kazimir Zakrajšek: Moji spomini. 1927 (36/203–202, 210–213, 215–219, 225–251).

1928

- Kazimir Zakrajšek: Moji spomini. 1928 (37/1–43).
- Januš Golec: Ženin jezik je našel ... 1928 (37/95–96).

1930

- Podlimbarski (Fran Maselj): Gospodin Franjo. *Roman*. 1930 (39/128–133, 135–169).
- Januš Golec: Doživljaj ob nastopu novega leta. 1930 (39/251–252).

4.3.1 Najbolj zastopani izvorni avtorji proznih del v nadaljevanjih

Med daljšo prozo je najbolj zastopan avtor Fran Detela s petimi objavami v nadaljevanjih (roman, tri povesti in ena veseloigra).

Pater Aleksander Urankar je prispeval štiri krajša prozna dela v nadaljevanjih: *Ančka Pomarančka* (AS, 1926), *Gospod kaplan* (AS, 1926), *Prilika o romarju, ki je izgubil očetov tolar* (AS, 1926), *Umetnica* (AS, 1927) in en odlomek iz daljše povesti (*Njena moč*).

Med Slovenci lahko najdemo tudi duhovnika in pisatelja Franca Ksavra Meška z krajšo prozo *Berač* (AS, 1901) in *Mir božji* (Dom in svet, 1902) ter Januša Golca: *Ženin jezik je našel ...* (Slovenski gospodar, 1927), *Siromak ste* (AS, 1913), *Doživljaj ob nastopu novega leta* (Slovenski gospodar, 1930), *Kozel "Štok"* (AS, 1915).

Franc Pengov je v AS izdal tri krajša prozna dela v nadaljevanjih (*Modrijan med živalmi* (AS, 1926), povest *Pridi Karo* (AS, 1926) in humoresko *Slon "Mati Guj" upornik* (AS, 1926). Njegove črtice govorijo o živalih, kar ni presenečenje, saj je bil naravoslovec. Članke prirodoslovne vsebine je objavjal v Domu in svetu. (SBL)

Po dve objavi v nadaljevanjih imajo še Ivo Trošt, Josip Brinar, Leopold Podlogar, neznan avtor M. V. V. ter John Plaznik, duhovnik in izseljenski Slovenec, ki je objavljajal predvsem kratke zgodbe, v katerih prikazuje idealizirano podobo krščanske ljubezni do bližnjega. Plaznikova kratka prozna dela izpostavljajo človeško dobroto, žrtvovanje in vero v Boga. (Žitnik 1999: 118). Za AS je prevedel tudi nekaj tujih proznih del (G. Pl. Neubourg: *Vez ljubezni*, Herbert: *Drago odkupljena*, Ante Niemojevski: *Nora starka*).

4.3.2 Izvirni roman v *Amerikanskem Slovencu*

V *Amerikanskem Slovencu* je bilo v preučevanem obdobju izdanih šest izvirnih romanov. Leta 1920 je pričel izhajati prvi slovenski roman Jurčičev *Deseti brat* (Cvetje iz domačih in tujih logov, 1866), leta 1924 kmečki roman *Mladi gozdar* (Gorica, 1903/1904) Iva Kovačiča in 1930 avtobiografski roman Frana Maselja *Gospodin Franjo* (Ljubljana: Matica Slovenska, 1913), ki ga je sam imenoval »jugoslovanski roman iz prvih let bosanske okupacije«, saj pripoveduje o ravnanju avstrijskega vojaštva v okupirani Bosni. (Wikipedija)

V AS sta bila ponatisnjena dva zgodovinska romana. 1920 je bila izdano delo Petra Bohinjca *Svetobor* (Ljubljana: Katoliška bukvarna, 1917), naslovljeno z *povest iz konca enajstega stoletja*. Tematika je ustoličevanja koroških vojvod na Gosposvetskem polju. (Wikipedija) V romanu se pojavi tudi motiv junaške deklice, ki je v slovenskem zgodovinskem romanu eden izmed najopaznejših. (Hladnik 1997) Leta 1924 pa zgodovinski roman, prav tako naslovljen s *povest*, Frana Detele *Pegam in Lambergar* (Ljubljana: Matica Slovenska, 1891), »ki je dolgo časa veljal za najboljši slovenski zgodovinski roman.« (Wikipedija)

Edino daljše prozno delo, ki je bilo napisano izključno za *Amerikanskega Slovenca*, je izviren roman slovenskega duhovnika Josipa Pollaka *Ljubezni in sovraštva moč*, ki je v nadaljevanjih izhajal leta 1911 in 1912. O avtorju ni veliko podatkov, znano je le, da je leta 1911 prevzel mesto župnika v Jolietu (Illinois), nato pa je odšel v Hibbling (Minnesota).

V romanu, kot nakaže že sam naslov, glavno vlogo odigra moč ljubezni in sovraštva, ki se naseli med družine Rovanovih, Potočnikovih in Kuštovih.

Ob odmaknjenem, težko dostopnem kraju ob jezeru, blizu manjše vasi Vrhovje, se nahajajo tri domačije. Prva je Rovanova, ki je najlepša in najbogatejša, druga najimenoitnejša pa Kuštova. Rovan je bil mož srednjih let, priden, delaven, ki je Vrhovju županoval že vrsto let, saj je bil pri vaščanih zaradi svoje osebnosti zelo priljubljen. Po ženitvi z Rezo je postal bogat kmet, vendar

nikoli ni pozabil, da se je priženil s praznimi rokami. Sosed Kušter, ki je nekdanj ljubil Rezo in jo je hotel zasnovati, sedaj sovraži njo in njenega moža, odkar sta poročena.

Nekega dne, ko delajo na polju, se Marko, Rovnov sin, zalubi v Potočnikovo hčerko Lenko, ki je pravkar prišla iz mesta, kjer se je izučila za gospodinjico. Silno ljubezen ga za praznik žegnjenja, ko so imeli vaščani v Vrhpolju veliko praznovanje, žene v gostilno pri Skalarju, saj ve, da bo tam Lenka. V gostilni sreča tudi svojega prijatelja Jurija, Kušterjevega sina. Jurij je bil poseben fant, zelo rad je imel glasbo in bil odličen v igranju na orgle, vendar je bil samotar, za prijatelja je imel samo Marka. Tudi on se je zagledal v Lenko, ki je to opazila in mladeniča s pridom izkoriščala. Enkrat je plesala z Markom, drugič z Jurijem. Fanta sta se začela prepirati in Jurij je Marka zmerjal z »Figarski kikirjarjev sin!« Očitek, da je bil njegov oče nekdanj preprost kmet, je Marka napolnilo s sovraštvom, zato je Jurija udaril s takšno močjo, da je nezavesten obležal na tleh. Ko je prišel domov, je doživel še eno grenko izkušnjo, po dolgi bolezni mu je umrla mati Reza.

Zgodba ni popolna, saj manjkata številki 6 in 7, nadaljuje se, ko Marko za šalo poljubi Rotijo, Lenka pa to vidi skozi okno in Marka zato zasovraži. Ko je na obisku pri svoji najboljši prijateljici Minici, Markovi sestri, za katero skrbi, ker v postelji okleva po materini smrti, naleti na Markovega očeta Rovana, ki jo zaprosi za roko, nevedoč za Markovo silno ljubezen do Lenke, saj potrebuje gospodinjico na domačiji. Lenka ponudbo sprejme, saj se želi maščevati nad Markom. Minica poroki nasprotuje, saj vidi prihajajočo nesrečo, Marko pa je odseli v mesto in prekine stike z očetom.

Rovan Lenko ljubi in spoštuje, vendar mu ta ljubezni ne vrača. Še en osebni poraz doživi, ko izgubi v bitki za župana. Vaščani ga ne spoštujejo več, ker menijo, da je oženil premlado dekle, na njegovo mesto pa postavijo njegovega največjega sovražnika Kušterja, ki zadovoljstva nad nastalo situacijo ne more skrivati. Lenka postaja čedalje bolj zlobna in maščevalna nad Rovanom, Minico ter hlapci in deklami na domačiji.

4.3.3 Izvirna povest v *Amerikanskem Slovcu*

V AS je najbolj zastopana literarna vrsta povest. Gre za daljše (srednje dolgo) literarno delo, ki je po vsebini in obliki umetniško manj pomembno. Med leti 1891 in 1931 se med objavami ta literarna vrsta pojavi osemkrat.

Najbolj viden avtor v AS je bil Fran Detela s tremi povestmi. Njegovo prvo objavljeno delo *Malo življenje* (Ljubljanski zvon, 1882) je bilo 1916 ponatisnjeno tudi v AS. Istega leta so objavili še

Rodoljubje na deželi (Dom in svet, 1908), deset let kasneje pa povest *Gospod Lisec* (Knezova knjižnica, 1894). V kmečkih povestih *Malo življenje* in *Gospod Lisec* Detela prikazuje življenje na kmetih in značilne pojave začetnega kapitalizma na vasi, medtem ko v *Rodoljubju na deželi* avtor različna aktualna vprašanja obravnava s poučno tendenco ali rahlo ironijo. (Wikipedija)

1917 je bila natisnjena povest pisateljice Lee Fatur *Biseri* (Dom in svet, 1908) in idilična kmečka povest⁴ Jakoba Bedenka *Solnce in senca* (Novo mesto: J. Krajec, 1891). Kmečka povest je eden izmed najboljšežnejših žanrov na Slovenskem. Tematika oz. snov kmečke povesti je kmetstvo, kar pomeni, da gre za osebe in dogajanje iz kmečkega sveta in za kmečko okolje. (Hladnik 1990)

Poleg kmečke povesti je bila na Slovenskem zelo razširjena tudi zgodovinska povest. Leta 1918 je bila v AS objavljena zgodovinska povest Frana Saleškega Finžgarja *Pod svobodnim soncem* (Mohorjeva družba, 1873), naslovljena s *povest davnih dedov*, leta 1926 pa Franca Slemenika *Izdajavec, zgodovinska povest iz turških časov* (Celovec: Družba sv. Mohora, 1873), ki je med prvimi dobila status trivialnosti. (Hladnik 1999) Turška povest je eden izmed pomembnejših žanrskih tipov slovenskega zgodovinskega pripovedništva. Turki so pomemben del snovnega, tematskega in motivnega repertoarja, pojavljajo se v ljudski pesmi in pripovedništvu. Delujejo kot združevalni element naroda, saj zavzemajo mesto nacionalnih sovražnikov. (Hladnik 1994)

Odlomek daljše povesti *Njena moč* (Vigred, 1925) frančiškanskega župnika in urednika časopisa *Ave Maria*⁵ Aleksandra Urankarja, O. F. M.⁶ je bil objavljen leta 1927.

4.3.4 Dramatika v Amerikanskem Slovencu

Leta 1918 so bila natisnjena štiri dramska dela: veseloigra v treh dejanjih Frana Detele *Dobrodušni ljudje* (Dom in svet, 1908), spevoigra Ivana Pregljiva *Ribičeva hči* (Kranj: Tiskovno društvo, 1913, ponatis iz Gorenjca) v enem dejanju, dramatična slika v štirih dejanjih Jožeta Plota *Ljudje* (Dom in svet, 1915) in igrokaz *Iznajdba* v treh dejanjih V. Tratnika.

V AS so bila objavljena tri dramska dela, katerih avtor ni znan. Leta 1925 *Zafrknik, Volek in P. Zgaga v nebesih!?*, leto kasneje *Obljubljena dežela socialija*, ki je bila izdana v samozaložbi 1920 v Kamniku in krajša igra *Kapitalistična produkcija*. Dramski deli *Zafrknik, Volek in P. Zgaga v nebesih!?* ter *Kapitalistična produkcija* nisem našla v nobenem časopisju ali revijah, najbrž so bile napisane izključno za AS.

⁴ Tip slovenske kmečke povesti s poudarjeno idiličnostjo. (Wikipedija)

⁵ *Ave Maria* je slovenski katoliški mesečnik, ki so ga izdajali frančiškani v Lemontu.

⁶ Red manjših bratov (Ordo Fratrum Minorum)

Istega leta je bilo objavljeno tudi delo amaterskega dramatika Dragotina Vodopivca *Andrej in njegov zločin*, naslovljeno z igrokaz v treh dejanjih.

4.3.5 Izvirni potopis v Amerikanskem Slovencu

1891 in 1892 je izhajalo delo M.V.V. (neznani avtor) *Iz Cirkuš v Ameriko*, v katerem avtor opisuje pot iz malega slovenskega kraja Cirkuše do Amerike.

Leta 1924 je bila objavljena potopisna črtica *Oj, Triglav moj dom*, neznan avtor se je podpisal s karticami Dr. Fr. Tr. Naslov, *Oj, Triglav, moj dom* se najbrž nanaša na pesem, ki jo je leta 1894 pod psevdonimom "Slavin" spesnil duhovnik Matija Zemljič. (Wikipedija)

1925 je bil v nadaljevanjih objavljen potopis Antona Jeharta *Z avtomobilom skozi Arabsko puščavo* (istega leta izdan tudi v Slovencu in Mladiki). Jehart je bil slovenski duhovnik in prevajalec, leta 1925 je »naredil petmesečno študijsko potovanje po Egiptu, Sinajskem polotoku, Palestini, Siriji in Mezopotamiji« (SBL) o katerem pripoveduje v potopisu. Pod psevdonimom "Paulus" je za *Amerikanskega Slovence* med leti 1891 in 1931 prevedel štiri dela: George Whyte Melville: *Gladiatorji* (zgodovinski roman), Herbert George Wells: *Zgodba o nevidnem človeku*, Edgar Rice Burroughs: *Džungla* (roman), Arnold Bennet: *Živ pokopan*.

Istega leta je bil objavljen tudi potopis v nadaljevanjih Helene Turk *Moja pot po svetu*.

4.3.6 Avtobiografsko-spominska književnost

Namen te književnosti je ohraniti doživetje izseljenstva delno kot dokumentarno delno kot literarno pričevanje, predstavlja pa tudi pomemben začetek samega laičnega literarnega ustvarjanja izseljenskih Slovencev na tujih tleh. (Žitnik 1999: 102)

Temelji na spominih na osebe, dogodke, srečanja, ki jih je pisec sam doživel. Izražajo specifične okoliščine, odtrganost od matičnega naroda in poskus asimilacije v nov narod.

1904 so bili v nadaljevanjih izdani *Spomini na domovino* neznanega avtorja (M. P.). Leta 1925 so bili natisnjeni *Spomini.. Vsi sveti izza štirinajst let in prej* Mary Oblak, 1926 so v nadaljevanjih izhajali *Spomini* Johna Miklavčiča, slovenskega izseljenca, leto kasneje pa *Moji spomini* Kazimirja Zakrajška, slovenskega frančiškanskega duhovnika.

4.3.7 Avtorji krščanske struje

Gre za pisatelje, ki so objavljali v slovensko-ameriškem katoliškem tisku in so pri razlagi življenjskih pojavov vztrajali pri krščanski etiki. Gre predvsem za duhovnike in redovnice. Za njih je značilna ponavljajoča tematika. Osrednji glasili, ki katerih so objavljali, bili sta *Ave Marija* in *Ave Maria koledar*. (Žitnik 1999: 115)

Nekaj teh piscev je moč najti tudi v AS, eden izmed bolj dejavnih je bil Kazimir Zakrajšek (*Moji spomini, Troje slovenskih jasic, Dva prosilca pred loncem, Tujec*), John Plaznik (*Ena izmed njegovih najmanjših, Sebastopolska Najdenka, Edvardova najdba, Marcela*) in Bernard Ambrožič (*Žarkomet, misterij smrti in še kaj, Prečudna zgodba božična*). Pater Ambrožič je sicer bolj znan kot pisec biografij, vendar je k slovenski izseljenski književnosti prispeval tudi nekaj črtic in kratkih pripovedi.

Zasledimo tudi izseljenskega duhovnika in pisatelja Jurija Mateja Trunka, ki se je l. 1921 preselil v ZDA, kjer je dopisoval za *Novi svet* in AS (*Božična pravljica, Kako je kmet Koblar pri polnočnicah igral – karte*).

4.4 Najbolj zastopani tuji avtorji proznih del v nadaljevanjih

Med najbolj zastopanimi avtorji je začetnik kriminalnega romana Arthur Conan Doyle (*Skrivnostni zaboječnik, Preprečeni škandal v kneževini O...*), ki je pustil pomemben pečat s svojimi kriminalnimi primeri Sherlocka Holmesa, detektiva z izrednimi intelektualnimi zmožnostmi. (Wikipedija)

AS je objavljala tudi triologijo romanov poljskega pisatelja Henrika Sienkiewicza (*Mali vitez (Pan Volodijevski), Potop in Z ognjem in mečem*).

Med bolj ponatisnjenimi avtorji je še avstrijski pisatelj Peter Rossenger s šestimi krajšimi proznimi deli in Anglež Henry Rider Haggard s štirimi objavami (*Roža sveta, Salomonovi rudniki, Jutranja zvezda, Hči cesarja Montezume, Kleopatra*).

4.5 Tuji (prevedeni) romani in povest

Med daljšim leposlovjem je pri tujih avtorjih najbolj izrazita literarna vrsta roman, najpogostejša tematika pa ljubzenska ali pustolovska.

Žanri, ki so se pojavljali v okviru pustolovskega romana: zgodovinski/ historični (npr. Walter Scott: *Ivanhoe*, George John Whyte-Melville: *Gladiatorji*, Henrik Sienkiewicz: triologija *Mali vitez (Pan*

Volodijevski), *Potop* in *Z ognjem in mečem*, Velimir Deželič: *V službi Kalifa*, Henry Rider Haggard: *Roža sveta*), kriminalni roman/ detektivski (Luthi Loma: *Grbavec*, Edgar Wallace: *Vrata izdajalcev*), pomorski (Frederik Marryat: *Morski razbojnik* in *Pomorski ropar*), eksotični Edgar Rice Burroughs: *Džungla*), avanturističen (Karl Figdor: *Gospodarica sveta*), grozljivi (Patrick Augustine Sheehan: *Kresalo duhov*) in povest/roman iz divjega zahoda (Karl May: *Konec preklinjevalca*).

Ljubezensko tematiko lahko najdemo v fejtonskem⁷ romanu F. M. Dostojevskega: *Ponižani in razžaljeni* in romanu Paula Kellerja *Hagarin sin*.

Med srednje dolgim leposlovjem prevladuje povest, tudi pravljica in zgodba. Tako kot pri slovenskem leposlovju, je tudi pri tujem pogost žanr zgodovinska povest (Avgust Šenoa: *Zadnja kmečka vojska*, Benjamin Disraeli: *Vstaja Škenderbergova*, Josip Spillmann: *Junaštvo in zvestoba*).

4.6 Daljše leposlovje po jezikih originala

V obdobju med leti 1981 in 1931 je bilo v AS izdanih skupaj 31 romanov. Procentualni delež romanov po jezikih originala je prikazan v spodnji preglednici:

slovenski	6 19%
slovanski	7 23 %
češki	1
poljski	4
ruski	1
hrvaški	1
svetovni	18 58 %
angleški	10
ameriški	1
madžarski	3
nemški	1
avstrijski	1
francoski	1
kanadski	1

Preglednica 1: Romani po jezikih originala

⁷ Feljtón (francosko *feuilleton*) je publicistična ali leposlovna časopisna rubrika.

Kot je razvidno iz preglednice, je bilo izdanih občutno več tujih kot slovenskih romanov. Od 31 objavljenih romanov je 19 % slovenskih, nekaj več slovanskih (23 %) ter 58 % prevedenih iz ostalih svetovnih jezikov.

Trend objavljanja večje količine daljših tujih leposlovnih del v primerjavi z izvirnimi, se tako kot v AS, kaže tudi v slovenski periodiki. Med leti 1900 in 1918 je v slovenskih podlistkih izšlo več kot 70 % tuje (prevedene) proze, domače pa bistveno manj. Procentualni deleži romanov po jeziku originala v AS in slovenski periodiki so si med seboj zelo podobni (približno 50 % romanov iz svetovnih jezikov, okrog 20 % iz slovanskih jezikov), rahlo so spremenjena le razmerja jezikov originala. V slovenski periodiki je bilo več francoskih in nemških prevodov, medtem ko je v AS več prevodov angleških avtorjev.

5 ZAKLJUČEK

V 19. stoletju majhne kmetije niso bile sposobne proizvajati dovolj za razširjeno družino, zato so bili otroci prisiljeni, razen prvega, ki je »grunt« podedoval, iskati kruh drugje. Nekateri so ga našli na večjih kmetijah, mnogo pa se jih je izselilo v mesta, predvsem v tujino (Avstrija, Nemčija, nato pa Severna Amerika), kjer je bila v novonastalih industrijskih centrih potreba po delavcih večja, plača pa boljša kot doma. Moški so tako poprijeli za fizična dela, ženske pa so se zaposlile kot varuške, dojlje in kuharice.

Proti koncu 19. stoletja se je v ZDA že oblikovala precej močna slovenska skupnost, ki je pričela ustanavljati društva, zbornice, l. 1891 pa je začel izhajati tudi prvi slovensko-ameriški časnik *Amerikanski Slovenec*. Kmalu so mu sledili še drugi časopisi, revije in letne publikacije, vendar je poglavito vlogo odigral prav AS, saj je bil prvi časnik in zato zelo pomemben v začetnem združevanju in povezovanju ameriških Slovencev. Z novicami iz matične dežele je lajšal domotožje ter nudil zabavo in sprostitev z izdajanjem krajšega in daljšega leposlovja.

Uvedba obveznega šolanja, porast meščanskega prebivalstva in nove tehnologije tiska, ki so omogočile večje in cenejše naklade, so število bralcev zelo povečale. Tako je leposlovje dobilo pomembno mesto tudi v časopisju. Ker je bil »povestni del« vaba za bralce, prvi slovenski priseljenci pa v večini preprosti, neizobraženi ljudje (Žitnik 1999: 90), je razumljivo, da so uredniki časopisa strelili k temu, da so objavljali leposlovna dela, ki so se nagibala k lahkotnejšemu branju, tj. trivialni literaturi⁸, katere značilnost je poudarjena razvedrilna funkcija. V AS zato ne srečamo veliko del t.i. visoke literature⁹.

»Slovenskost avtorja za trivialnega bralca ni pomembna, zato je med trivialno književnostjo veliko prevodov in priredb.« (Hladnik 1999) Tujega leposlovja je bilo celo več kot izvirnega, največ je bilo angleških, ameriških, ruskih in francoskih prevodov, tudi poljskih in avstrijskih, kar sicer ne sovпада s trditvijo, ki sem jo našla v *Slovenski izseljenski književnosti 2*, kjer v poglavju *Književnost slovenskih priseljencev in njihovih potomcev v ZDA od leta 1891* Jerneja Petriča navaja: »Veliko je bilo ponatisov slovenskih klasikov (Cankar, Finžgar, Meško, Novačan, Tavčar, Prežih) in pa prevodov, zlasti slovenskih, francoskih in nemških avtorjev.« (Žitnik 1999: 90)

⁸ Tudi kič, šund, plaža, potrošna (Matjaž Kmecl) in uporabna književnost, lahka književnost (Andrijan Lah), popularna literatura, žanrska literatura.

⁹ Tudi elitna literatura, kjer je v ospredju interes za umetniško formo.

Med daljšo izvirno prozo je bila najbolj zastopana povest. Od leta 1891 do 1931 se med objavami ta literarna vrsta pojavi osemkrat. Znotraj povesti pa kmečka (Fran Detela: *Malo življenje* in *Gospod Liscec*, Jakob Bedenek: *Solnce in senca*) in zgodovinska povest (F. S. Finžgar: *Pod svobodnim solncem* in Franc Slemenik: *Izdajavec*), ki sta bili najbolj množični in priljubljeni literarni vrsti tudi na Slovenskem.

Med daljšim izvirnim leposlovjem v AS najdemo tudi romane, 1920 je pričel izhajati prvi slovenski roman Jurčičev *Deseti brat*, leta 1924 kmečki roman *Mladi gozdar* Iva Kovačiča in 1930 avtobiografski roman Frana Maselja *Gospodin Franjo*. Ponatisnjena sta bila tudi dva zgodovinska romana: Peter Bohinjec (Proto Konec): *Svetobor* in Fran Detela: *Pegam in Lambergar*.

Od slovenskih klasikov je moč najti šest krajših proznih del F. S. Finžgarja in eno dolgo (*Pod svobodnim solncem*), Cankarjevo črtico *Na verandi*, Jurčičev roman *Deseti brat* ter njegovo krajšo zgodbo *Kako so me vtesnili v vojake*.

Ideje za krajše izvirne leposlovne izdaje so uredniki *Amerikanskega Slovenca* črpali iz slovenskega časnika *Slovenec*, katoliškega tednika *Slovenski gospodar*, literarne revije *Dom in svet* ter slovenskih časopisov *Domoljub* in *Angelček*.

Prav tako gre za ponatise iz slovenskih časopisov in revij pri daljšem izvirnem leposlovju. Edino daljše prozno delo, ki je bilo napisano izključno za *Amerikanskega Slovenca*, je izviren roman slovenskega duhovnika Josipa Pollaka *Ljubezni in sovraštva moč*, ki je v nadaljevanjih izhajal leta 1911 in 1912.

Med daljšim leposlovjem je pri tujih avtorjih najbolj izrazita literarna vrsta roman, najpogostejša tematika pa ljubezenska in pustolovska. Žanri, ki so se pojavljali v okviru pustolovskega romana so zgodovinski/historični, kriminalni/detektivski, pomorski, eksotični roman in povest/roman iz divjega zahoda.

Poleg romana je med tujim srednje dolgim leposlovjem prisotna tudi povest, pravljica in zgodba. Med kratkih leposlovjem pa je najbolj zastopana kratka zgodba (Čehov, Doyle, Harte, Vazov).

Tako pri tujem kot izvirnem leposlovju so po objavah v močnem vodstvu moški. Pisateljic je bilo zelo malo (7 %), pri Slovenkah je bila Lea Fatur z desetimi objavami krepko pred ostalimi avtoricami.

Precej je bilo tudi anonimnega pisanja, tako tujega kot slovenskega. Pri tujem leposlovju najdemo predvsem krajšo prozo (črtica, povest, slika), kjer prevajalci niso navedli avtorja ali pa gre za

literarne vrste (pravljice, pripovedka, legenda, bajke), kjer je ena izmed glavnih značilnosti prav anonimnost. Anonimno izvorno leposlovje sestavljajo zlasti krajše zgodbe, najbrž gre za poskus literarnega ustvarjanja izseljenskih Slovencev.

V AS sem našla tudi nekaj avtobiografsko-spominske književnosti, potopisov in osem dramskih del.

6 LITERATURA IN VIRI

1. Miran Hladnik. Trivialna književnost. *Enciklopedija Slovenije*. Ur. Marjan Javornik. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1999, str. 345.
2. Janja Klasinc. Amerikanski Slovenec. *Enciklopedija Slovenije*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1987.
3. Janja Žitnik (ur.). *Slovenska izseljenska književnost 2 – Severna Amerika*. Ljubljana: ZRC SAZU, Založba Rokus, 1999.
4. Mojca Lorber. Poetika kratke proze Marije Kmet: diplomsko delo. Maribor: [M. Lorber], 2009.
5. Miran Hladnik. "Bodi svojemu možu pokorna!" (Ženska v minuli slovenski prozi). V: *Zbornik predavanj / XXXIII. seminar slovenskega jezika, literature in kulture*, 30. 6. - 19. 7. 1997. Ur. Aleksandra Derganc. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za slovanske jezike in književnosti, 1997, str. 111–122.
7. Miran Hladnik. *Slovenska kmečka povest*. Ljubljana: Prešernova družba, 1990.
8. Anton Pavlovič Čehov. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 8. mar. 2013.
9. Ameriška književnost. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 14. okt. 2013.
10. Arthur Conan Doyle. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 10. jun. 2013.
11. Edgar Allan Poe. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 8. mar. 2013.
12. Fran Detela. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 11. mar. 2013.
13. Fran Marselj – Podlimbarski. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 8. mar. 2013.
14. Franc Sušnik. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 18. okt. 2010.
15. Ivan Baloh. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 16. jan. 2011
16. Oj, Triglav, moj dom. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 19. sept. 2013

17. Peter Bohinjec. *Wikipedija: Prosta enciklopedija*. 24. apr. 2013.
18. Miran Hladnik. Turki v slovenski zgodovinski povesti. V: *Slavia Meridionalis*. Warszawa: Slawistyczny Ośrodek Wydawniczy, 1994, str. 253–263.
19. Anton Jehart. *Slovenski biografski leksikon*.
20. Franc Pengov. *Slovenski biografski leksikon*.
21. Darko Friš: *Ameriški Slovenci in Katoliška cerkev: 1871–1924*. Ljubljana: Mohorjeva družba, 1995, str. 358–369.

7 KAZLO LEPOSLOVJA V AMERIKANSKEM SLOVENCU

1891

- Nemesis. *Roman*. 3. 9. 1891 (1/1).
- Povest iz življenja tihotapskih lovcev. *Iz nemščine prevedel Jvan Grilce*. 10. 9. 1891 (1/2).
- Kateri je pravi? 10. 9. 1891 (1/2).
- Seničan: Kovačev Peter. 1891 (1/9–10).
- M. V. V.: Iz Cirkuš v Ameriko. 1891 (1/9–10).

1892

- M. V. V.: Iz Cirkuš v Ameriko. 1892 (1/12, 14, 17–22, 25–26, 28).
- Slepa sreča. *Poslovenil Matija Šavs*. 1892 (1/13–14).
- Brdaša in moj stric. 8. 4. 1892 (1/16).
- Na cedilu so ostali. *Črtica iz graničarskega življenja*. 1892 (1/27–28).
- M. V. V.: Lov v amerikanskih pragozdih. 1892 (1/36–37).
- Lolotu se mudi. *Iz Laškega*. 23. 9. 1892 (1/40).
- Lovec Veselič. *Iz bosanskega vojaškega življenja*. 1892 (1/41–42).
- Dragocene gosli. 21. 10. 1892 (1/44).
- Kristovo rojstvo. *Iz angleščine prevel Ant. Vilman*. 1892 (1/46–47).

1894

- Kapila. 9. 2. 1894 (3/8).
- Nenehofra. 9. 2. 1894 (3/8).
- Častna beseda. *Listek*. 2. 3. 1894 (3/11).

1895

- Kalista. *Iz angleščine prevel K.* 9. 8. 1895 (4/34).

1897

- Moli, čuj in delaj! *Iz angleščine prevel K.* 29. 10. 1897 (6/46).
- Učen dijak. *Iz narodne pripovedke* 26. 11. 1897 (6/50).

1898

- Ta veliki los. *Podoba naših dni. Od Dragotiniča.* 6. 5. 1898 (7/21).
- Karl May: Konec preklinjevalca. *Poslovenil Taeirus.* 1898 (7/22, 25).
- Indijanska osveta *Iz angleščine poslovenil O.* 1898 (7/22, 25).

1899

- Jetnikova povest. 8. 12. 1899 (8/52).
- Na materinem grobu. *Božična povest.* 22. 12. 1899 (9/1).
- Marica. *Povest.* 29. 12. 1899 (9/2).
- Mrtvi umetnik. *Slika iz umetniškega življenja.* 29. 12. 1899 (9/2).

1900

- Pomiloščen. *Spomin Iz vojnih časov. Poslovenil D. A.* 5. 1. 1900 (9/3).
- A. Kummer: Krščanska žena. 12. 10. 1900 (9/43).
- Potopljeni biseri. *Iz življenja avstrijske cesarice Elizabete.* 12. 10. 1900 (9/43).
- Veselo novo leto. *Slika iz življenja.* 28. 12. 1900 (10/2).

1901

- Kako je zmrznil Žukov Jožek. 4. 1. 1901 (10/3)
- Tombstone. *Tragikomična zgodba iz ameriškega jugozapada. Posnel Kajtimar.* 1. 2. 1901 (10/7).
- Nevesta. *Črtica iz življenja.* 1. 2. 1901 (10/7).
- Podgoričan: Olševski cerkvenik. *Kratkočasna povestica.* 1901 (10/8–9).
- Smrtni ples cheyennskih Indijancev. 22. 2. 1901 (10/10).
- Kralj tihotapev. 1. 3. 1901 (10/11).
- J. Freuensfels: Na krivih poteh. *Povest.* 1901 (10/12–13).
- J. Snoj: Na starega leta večer. *Dogodba.* 1901 (10/13–14).
- Palača iz marmorja. *Indijska bajka.* 29. 3. 1901 (10/15).
- J. Spillmann: Ljubite svoje sovražnike! *Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji.* 6. 4. 1901 (10/16).
- Mark Twain: Iz Adamovega dnevnika. 19. 4. 1901 (10/18).
- Prepozno. *Črtica.* 19. 4. 1901 (10/18).
- Ravnina. *Humoreska iz vojaškega življenja.* 26. 4. 1901 (10/19).
- Pripovedke o De Wetu. 26. 4. 1901 (10/19).
- L. Rafael: Stric. *Črtica iz življenja na Vestfalskem.* 3. 5. 1901 (10/20).
- Viktor Ottmann: Neizogibna žimnica. 1901 (10/21–22).
- Franjo Ostroženski: Slika iz življenja. 24. 5. 1901 (10/23).
- Marija – Rešiteljica. 31. 5. 1901 (10/24).

- Josip Brinar: Medvedji lov. 14. 6. 1901 (10/26–28).
- Josip Brinar: Čukova gostija. 1901 (10/30–31).
- Bolnik 1901 (10/32–33).
- Franc Ksaver Meško: Berač. 1901 (10/34–35).
- Zaradi mačke. 1901 (10/36–37).
- Srakoperjeva hruška. *Slika iz vasi*. 1901 (10/38–39).
- Gospod nadzornik. *Humoreska*. 20. 9. 1901 (10/40).
- Anton Pavlovič Čehov: Laskač. 27. 9. 1901 (10/41).
- I. S.: Tekmeca. 27. 9. 1901 (10/41).
- Alfred Hedenstjerna: Sestri. 4. 10. 1901 (10/42).
- Rudolf Vrabel: Samo eno cvetko. *Bajka*. 11. 10. 1901 (10/43).
- Na usodnih poteh. 18. 10. 1901 (10/44).
- Na vseh Vernih duš dan. 1. 11. 1901 (10/46).
- J. Wiese: Sanje in resnica. 1. 11. 1901 (10/46).
- Ivo Petrinčič: Nekaj ur okrog Niagara slapa. 8. 11. 1901 (10/47).
- Ivan Baloh: Žrtva. 8. 11. 1901 (10/47).
- Zvest do smrti. *Resnična zgodba iz življenja duhovnika*. 22. 11. 1901 (10/49).

1902

- Pismo Jezuščku. *Božična povest*. 19. 12. 1902 (12/1).
- Moderno ženitovanje. 6. 6. 1902 (11/25).

1903

- Ivan Slavič: Dijakov pokop. *Slika*. 20. 3. 1903 (12/14).
- Vladimir Korolenko: O Veliki noči. *Poslovenil F. S. Pavletov*. 10. 4. 1903 (12/17).
- Vesela velika noč. *Poslovenil Rožan*. 10. 4. 1903 (12/17).
- J. E. Rubin: Voz z oslicami 1. 5. 1903 (12/20).
- Raznašalka in njen sin. *Poslovenil N. K.* 24. 7. 1903 (12/32).
- Anton Pavlovič Čehov: Na prenočišču. 2. 10. 1903 (12/42).
- Henryk Sienkiewicz: Pisma s pota. *Poslovenil Podravski*. 18. 12. 1903 (13/1).
- M. P.: Spomini na Transvaal. *Po pripovedovanju A. Knafelca*. 18. 12. 1903 (13/1).

1904

- Cvetkovič: Pogled v bodočnost. 7. 10. 1904 (13/43).
- M. P.: Spomini na domovino 1904 (13/43, 45).
- V. K. : Na železnici 21. 10. 1904 (13/45).
- Vrl mož. *Po francoskem*. 21. 10. 1904 (13/45).

1905

- Frederick Marryat: Pomorski ropar. 15. 9. 1905 (14/45).

1906

- L. N. Tolstoj: Trije starci. 3. 8. 1906 (15/34).
- L. N. Tolstoj: Bog vidi resnico, a jo ne odkrije takoj. 7. 9. 1906 (15/39).
- J. Spillmann: Sultanovi sužnji. *Carigrajska pripoved iz sedemnajstega stoletja*. 19. 10. 1906 (15/45).

1907

- Krvaveče hostije daroške. 15. 3. 1907 (16/14).
- Ogrsko sodišče. *Iz spominov starega trgovca*. 27. 9. 1907 (16/42).
- Skrivnost mojstra Cornilleja. *Iz francoščine*. 27. 9. 1907 (16/42).
- Beg iz ječe. *Resnična slika iz ruske revolucije*. 4. 10. 1907 (16/43).
- Franc Ksaver Steržaj: Ob petju svetonočnih zvonov. *Resnična slika iz ruske revolucije*. 20. 12. 1907 (17/2).
- Anton Novačan: Na sveti večer *Resnična slika iz ruske revolucije*. 20. 12. 1907 (17/2).
- Vaclav Kosmak: Silvestrov večer. *Resnična slika iz ruske revolucije*. 27. 12. 1907 (17/3).
- Ivan Baloh: Za sirote. *Preložil Jožef Gruden*. 27. 12. 1907 (17/3).

1908

- Conan Doyle: Preprečeni škandal v kneževini O.... 1908 (17/7–8, 10).
- Conan Doyle: Srebožark. 21. 2. 1908 (17/11).
- Alphonse Daudet: Poslednjokrat šola. 13. 3. 1908 (17/14).
- Vladimir Orkan: Brez doma. 13. 3. 1908 (17/14).
- Vitoj Feodor Jelenc: Dezenter. *Vaška slika iz preteklih časov*. 20. 3. 1908 (17/15).
- Pri lesenem križu. 27. 3. 1908 (17/16).
- Conan Doyle: Spretna prevara. *Vaška slika iz preteklih časov*. 5. 6. 1908 (17/26).
- Tahko, mladi misionar. *Spisal A. od B. Prevel M. B.* 4. 9. 1908 (17/39).
- Anton Huonder: Zadnja pot O. Rene-ja. 18. 9. 1908 (17/41).

1909

- Conan Doyle: Nova kotakomba. 8. 4. 1909 (18/17).
- Irena pl. Nellmuth: Zlati križ. 7. 5. 1909 (18/22).

- Molitev vsakdar pomaga. *Narodna pravljica*. 7. 5. 1909 (18/22).

1910

- Zadnja inštanca. *Povest iz tirolskih hribov*. Poslovenil Fr. Barbič. 23. 9. 1910 (19/42).

1911

- A. E. Mužik: V gotovini izplačal. *Iz češčine prevedel Rev J. Smoley*. 6. 1. 1911 (20/5).
- Věnceslava Lužická: Oskrbnikova gospa. *Iz češčine prevedel Rev J. Smoley*. 17. 2. 1911 (20/11).
- Václav Beneš Třebízský: Loški župnik. *Zgodovinska povest*. 31. 3. 1911 (20/17).
- Václav Beneš Třebízský: Zapeljali so ga. *Iz češčine prevedel Rev J. Smoley*. 5. 5. 1911 (20/22).
- Nicolaj Dmitrievič Telešov: Domov. *Iz življenja sibirskih izseljencev*. 16. 6. 1911 (20/28).
- Denarnica. 7. 7. 1911 (20/31).
- Mojmir Ljubivoj: Zadnji ave. *Črtica*. 7. 7. 1911 (20/31).
- Charles Dickens: Kaj se vse dogodi gostom v dobri krčmi. *Poslovenil Jaklič*. 1911 (20/32–33).
- A. Podgorjanski: Žrtev spovedne molčečnosti. *Po sodnih zapiskih*. 28. 7. 1911 (20/34).
- Nova gostilna. 28. 7. 1911 (20/34).
- A. E. Mužik: Majorjeva pripovedka. *Iz češčine prevedel Rev J. Smoley*. 4. 8. 1911 (20/35).
- G. Pl. Neubourg: Vez ljubezni. *Poslovenil John Plaznik*. 1911 (20/36–37).
- Srečni ribič. *Povest iz Bretanje*. 25. 8. 1911 (20/38).
- Iz vaškega življenja. *Slika iz vasi*. 25. 8. 1911 (20/38).
- Stari Kovačin. *Vaška zgodba*. Spisal R. B. 1. 9. 1911 (20/39).
- Dežnik. *Iz nemščine prevedel I. P.* 8. 9. 1911 (20/40).
- Zeleni diamant. *Humoreska iz francoščine*. 22. 9. 1911 (20/42).
- Lea Fatur: Radi voličev. *Črtica*. 22. 9. 1911 (20/42).
- T. F. Mirov: Sin. *Zgodovinska povest iz IX. stoletja*. 29. 9. 1911 (20/43).
- Herbert: Drago odkupljena. *Poslovenil John Plaznik*. 1911 (20/43–44).
- Edgar Allan Poe: Morella. 27. 10. 1911 (20/47).
- Kristan Bernhard: Tihotapska vožnja. 10. 11. 1911 (20/49).
- Zadnja slika. 1911 (20/50–51).
- Elizabeta, avstrijska cesarica, in divji lovec. *Zgodovinska črtica*. Zbira Ivan Adamič. 24. 11. 1911 (20/51).
- Trapist. *Zgodovinska črtica*. Zbira Ivan Adamič. 24. 11. 1911 (20/51).
- Dober odgovor. *Zgodovinska črtica*. Zbira Ivan Adamič. 24. 11. 1911 (20/51).
- Davis: Sedma žena. *Iz angleščine*. 1. 12. 1911 (20/52).

- Josip Pollak: Ljubezni in sovraštva moč. *Izviren roman*. 1911 (21/1–4).
- Silvin Sardenko (Alojzij Merhar): Samo še enkrat 15. 12. 1911 (21/2).

1912

- Josip Pollak: Ljubezni in sovraštva moč *Ponatis prepovedan*. 1912 (21/5, 8, 10).
- Pomagaj si sam. *Zgodovinska črtica*. Zbira Ivan Adamič. 9. 2. 1912 (21/10).
- Vest. *Kitajska pravljica*. 9. 2. 1912 (21/10).
- Ivan Baloh: Na plesu. 9. 2. 1912 (21/10).
- F. Phillips: Ne tako strašno. 1912 (21/10, 19).
- Mati. 12. 4. 1912 (21/19).
- Josip Lovrečič: Jure. 17. 5. 1912 (21/24).
- A. Emilij Mužik: Iskalci biserov na otoku Sv. Duha. 5. 7. 1912 (21/31).
- Bret Harte: Van Li, pogan. 19. 7. 1912 (21/33).
- Proto Konec (Peter Bohinjec): Zaigrana vas. *Narodni motiv iz XVIII. stoletja*. 2. 8. 1912 (21/35).
- Detektiv. *Iz velikomestnega življenja*. 9. 8. 1912 (21/36).
- Jan Janča: Kadar se vrača iz vojne. 6. 9. 1912 (21/40).
- Charles Dickens: Strah na železniški postaji. 13. 9. 1912 (21/41).
- Anatole le Braz: Sirenska kri. *Bretonska povest*. 18. 10. 1912 (21/46).
- Ante Puntigam: Peter Barbarič *Vzor mladeniča iz Hercegovine*. 1912 (22/2–3).
- Josip Pollak: Mir ljudem na zemlji! *Božična povest za Amerikanskega Slovenca*. 20. 12. 1912 (22/3).

1913

- Ante Puntigam: Peter Barbarič. *Vzor mladeniča iz Hercegovine*. 1913 (22/6, 8, 10–14, 16–19).
- France Bevk (R. Bevk): Velikonočna pravljica. 25. 3. 1913 (22/19).
- Henry Rider Haggard: Roža sveta. 1913 (22/28, 30–32, 34–37, 39, 41, 43–44, 46, 51, 55–56, 58, 62–64).
- Ivan Baloh: Socialist. 25. 4. 1913 (22/28).
- Ivan Baloh: Post o cekinih. 9. 5. 1913 (22/32).
- Ivan Baloh: Salomonovi rudniki. 9. 5. 1913 (22/32).
- Januš Golec: Siromak ste. 1913 (22/38, 40, 42).
- Iz življenja "Greenhornov". *Po "Heroldu" za Am. Slov. poslovenil Ivan Adamič*. 13. 6. 1913 (22/42).
- Rev P. F. R.: Njegov natežavnejši pot. 20. 6. 1913 (22/44).
- Rev P. F. R.: Spovedna molčečnost. 1913 (22/46, 58, 62).

- Henry Rider Haggard: Salomonovi rudniki. *Afrikanska povest*. 1913 (22/66–68, 70, 72, 74, 79–81, 83, 86–87).
- Strašna noč. *Zapiski iz starega dnevnika*. 12. 9. 1913 (22/68).
- Pavel Savo Bukluškin: Pretvarjalci. *Humoreska*. 19. 9. 1913 (22/70).
- Pierre l'Ermite: Prevarjen! 26. 9. 1913 (22/72).
- Russell: Krmar Milanovič. *Povest. Prosto po Russellovem romanu "Krmar Holdaworth."* 1913 (23/2, 7, 9).
- Franc Ksaver Meško: Vrnitev. *Božična silhueta*. 7. 12. 1913 (23/7).

1914

- Russell: Krmar Milanovič. *Povest. Prosto po Russellovem romanu "Krmar Holdaworth."* 1914 (23/11–17, 21–24).
- J. Spillmann: Junaštvo in zvestoba. *Zgodovinska povest iz časov Francoske revolucije*. 1914 (23/25–30, 32–33, 36–38, 40–72).
- Vstajenje. *Historični roman*. 7. 4. 1914 (23/37).
- Silvin Sardenko (Alojzij Merhar): Dolorosa. *Velikotedenska hvalnica*. 7. 4. 1914 (23/37).
- Fran Saleški Finžgar: Pomlad pod oknom. 17. 4. 1914 (23/40).
- Svet male veverice. *Iz angleščine priredil J. J. O.* 29. 5. 1914 (23/52).
- Francišek Finn S. J.: ...Prosi za nas zdaj in ob smrtni uri. *Amerikanska povest*. 12. 6. 1914 (23/56, 58).
- Nicolaj Dmitrievič Telešov: Dvoboj. 10. 7. 1914 (23/64).
- Marica Topolnikova: Ančika. *Črtica iz življenja*. 7. 8. 1914 (23/72).
- Henrietta Dana Skinner: Espiritu santo. *Povest*. 1914 (23/73–96).
- Kozaška steza. *Povest*. 21. 8. 1914 (23/76).
- Kri. *Iz ruščine*. 1. 9. 1914 (23/79).
- V. D. Kozlov: Na bregu. *Iz ruščine*. 4. 9. 1914 (23/80).
- Guillaume de La Perrière: Potepuh. 8. 9. 1914 (23/81).
- Osveta. *Iz zapuščenega bojišča*. 11. 9. 1914 (23/82).
- Oče in sin. 11. 9. 1914 (23/82).
- Vojskovodja in glavni stan. *Moderna vojna slika*. 25. 9. 1914 (23/86).
- Mir. *Legenda*. 6. 11. 1914 (23/98).
- Kako se je gospod Matej ženil. *Legenda*. 1914 (23/99–100).
- Laza Lazarevič: Na vodnjaku. 1914 (23/101–102).
- Junaška nevesta. 20. 11. 1914 (23/102).
- Jan Lada: Smrt. 24. 11. 1914 (23/103).
- Bertram Atkero: V slabem času. 1. 12. 1914 (24/1).
- Paul Bourget: Strokovnjak. 1914 (24/2–3).
- P. P. Buligin: Zvon. *Bajka*. 11. 12. 1914 (24/4).

- Njegov prijatelj. 15. 12. 1914 (24/5).
- Mihael Balucki: Skupuh. 18. 12. 1914 (24/6).
- Pavel Keller: Mati. 18. 12. 1914 (24/6).
- Štefan Furdek (Rev. St. Furdek): Kadar sonce zaide, Bog razsvetli zvezdice. *Božična povest*. 22. 12. 1914 (24/7).
- Štefan Levkos: Na Sveti večer z mečem v roki. 25. 12. 1914 (24/8).
- John Grsich: Blažena noč. 25. 12. 1914 (24/8).
- Božična noč na bojnem polju. *Iz francoščine*. 25. 12. 1914 (24/8).
- Nikolai Semyonovich Leskov: Kristus – mužikov gost. *Pripovedka*. 29. 12. 1914 (24/9).

1915

- Henryk Sienkiewicz: Skozi puščavo in puščavo. *Roman iz Mahdijevih časov*. 1915 (24/11–43).
- Štefan Furdek: Tri ženske, a le ena žena. *Povest iz ameriškega življenja*. 1915 (24/12, 14, 16).
- Ivan Baloh: Ženitvena ponudba. *Humoreska*. 29. 1. 1915 (24/18).
- Lea Futur: V novi luči. 5. 2. 1915 (24/20).
- Callute Mendes: Dva skupuha. 19. 2. 1915 (24/24).
- Kmetamarija (Marija Kmet): Momenti. 12. 3. 1915 (24/30).
- Preskrbljena. 19. 3. 1915 (24/32).
- Ivo Trošt: Tiha pesem. 26. 3. 1915 (24/34).
- Zvonimir Kosem: Velikonočna zgodba. 2. 4. 1915 (24/36).
- Henrik Conscience: Rekrut. 1915 (24/44–50).
- V. K.: Kolesar. 30. 4. 1915 (24/44), (24/44).
- Tat. 7. 5. 1915 (24/46).
- Simon Gregorčič: Soči. *Pesem*. 14. 5. 1915 (24/48).
- Lea Fatur: Ostal bi bil doma. 14. 5. 1915 (24/48).
- Jan Neruda: Vampir. 21. 5. 1915 (24/50).
- V. K.: Stalni gostje. 21. 5. 1915 (24/50).
- Frederick Marryat: Morski razbojnik. 1915 (24/51–64).
- Ivan Baloh: Umetnik. 28. 5. 1915 (24/52).
- Ivan Baloh: Ob gramofonu. 4. 6. 1915 (24/54).
- Edgar Allan Poe: Sod amontillada. 18. 6. 1915 (24/58).
- L. R.: Peter Puščoba gre po svetu. 25. 6. 1915 (24/60).
- Mihajlovič Doroševič: Dež. 2. 7. 1915 (24/62).
- Stanko Bor: Z doma. 9. 7. 1915 (24/64).
- Januš Golec: Kozel "Štok". 1915 (24/65–66).

- F. M. Dostojevski: Ponižani in razžaljeni. *Roman v štirih delih in z epilogom. Poslovenil Vladimir Levstik*. 1915 (24/66–70, 72–98).
- Ivan Baloh: Pesnik. 23. 7. 1915 (24/68).
- Anton Pavlovič Čehov: Zločin. 6. 8. 1915 (24/72).
- Anton Pavlovič Čehov: Bojazlivec. 13. 8. 1915 (24/74).
- Stari kralj. *Pravljica*. 20. 8. 1915 (24/76).
- F. Stenglin: Orgljice. *Slika iz vojaškega življenja*. 27. 8. 1915 (24/78).
- Peter Scher: Kako sem lovil defraudanta. 14. 9. 1915 (24/83).
- Ad Iv.: Mlinarica. *Slika*. 17. 9. 1915 (24/84).
- Grobarjeva smrt. *Iz dobe vraž*. 24. 9. 1915 (24/86).
- Ivan Baloh: Pod Čikovo hruško. *Humoreska*. 1. 10. 1915 (24/88).
- France Bevk (R. Bevk): Križ. *Zgodba*. 8. 10. 1915 (24/90).
- Vest. *Zgodba*. 15. 10. 1915 (24/92).
- Jerome–Jerome: Dva hlebca kruha. 22. 10. 1915 (24/94).
- Alphonse Daudet: Legenda o človeku, ki je imel zlate možgane. 29. 10. 1915 (24/96).
- Velimir Deželič: V službi Kalifa. *Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji*. 1915 (24/99–104), (25/1–4, 6–8, 10).
- Christopher Columbus Andrews: Vojna. 26. 11. 1915 (24/104).
- Lea Fatur: Skopuhova škrinja. 3. 12. 1915 (25/2).
- Ivan Podlesnik: To je vojska! 17. 12. 1915 (25/6).
- Štefan Furdek: Božično dete. 21. 12. 1915 (25/7).
- Lea Fatur: Božični večer rezervistove soproge. 21. 12. 1915 (25/7).
- Zlato dervesce. *Božična pravljica. Posneto po francoskem*. 24. 12. 1915 (25/8).
- Modri križ. 31. 12. 1915 (25/10).

1916

- Arthur Conan Doyle: Skrivnostni zaboječek. 1916 (25/11–12).
- Ivan Baloh: Kako je Gašper volka čakal. 7. 1. 1916 (25/12).
- Bret Harte: Moj prijatelj potepuh. 11. 1. 1916 (25/13).
- Le en vihar. 14. 1. 1916 (25/14).
- Andreanov (Andrej Čebokli): Četvorica. 18. 1. 1916 (25/15).
- Patrick A. Sheehan: Dolina krvi (Glenanaar). *Povest iz irskega življenja*. 1916 (25/16–21, 23–24, 26, 31–35).
- Francois Copee: Nesreča. 21. 1. 1916 (25/16).
- Ivan Baloh: Macona in on. *Humoreska*. 28. 1. 1916 (25/18).
- B. J.: Krst na viču. *Humoreska*. 18. 2. 1916 (25/24).
- Odlomek povest o godcu Zvirtalu. 25. 2. 1916 (25/26).
- Župnik Škof, kje pa si? 17. 3. 1916 (25/32).

- Zadnja služba usmiljenke. 24. 3. 1916 (25/34).
- J. Š. B.: Večna luč. 31. 3. 1916 (25/36).
- Iz življenja detektiva. 31. 3. 1916 (25/36).
- Pietari Päivärinta: Za nevesto. 7. 4. 1916 (25/38).
- Zvesta do smrti. *Črtica iz življenja literatov*. 7. 4. 1916 (25/38).
- Charles Dickens: Povest o dveh mestih. *Prevedel Izidor Cankar*. 1916 (25/40–46, 49–51, 53–63, 66–72).
- Ivan Baloh: Povest o cekinih. 14. 4. 1916 (25/40).
- France Bevk: Veliki teden. 18. 4. 1916 (25/41).
- Lea Fatur: Od mrtvih je vstal. 18. 4. 1916 (25/41).
- Marica Topolnikova: Prijatelj. 21. 4. 1916 (25/42).
- Budnica, raport in vaja pri bateriji. *Šaljiva slika iz vojaškega življenja*. 28. 4. 1916 (25/44).
- Jožef Rudolf: Pomladna zgodba. 5. 5. 1916 (25/46).
- Avgust Šenoa: Bliedi mjesec. *Humoreska*. 19. 5. 1916 (25/50).
- Vasilij Čajčenko: Požigalka. 9. 6. 1916 (25/56).
- Čudodelna voda. 16. 6. 1916 (25/58).
- Odkritosrčno dekle. 23. 6. 1916 (25/60).
- Šejkova hči. 30. 6. 1916 (25/62).
- Antonio de Trueba: Dve sosedi. 14. 7. 1916 (25/66).
- Josip Vandot: Zadnji vlak. 21. 7. 1916 (25/68).
- Mati. 21. 7. 1916 (25/68).
- Usodepolno pismo. 28. 7. 1916 (25/70).
- F. Garšin: Štirje dnevi. *Črtica iz rusko–turške vojne*. 4. 8. 1916 (25/72).
- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Malo življenje. 1916 (25/73–75, 77–82, 85–86).
- Črnovojnik. *Iz Slovenca*. 25. 8. 1916 (25/78).
- Proto Konec (Peter Bohinjec): Izpokorjena romarica. 25. 8. 1916 (25/78).
- Naš mali. 29. 8. 1916 (25/79).
- Prenočišče. 1. 9. 1916 (25/80).
- Janez Žmavc: Volar cenca. 22. 9. 1916 (25/86).
- Črna žena. *Zgodovinska povest. Priredil Javoran*. 1916 (25/87–88, 91–93, 95–100).
- D. Burski: Moroder. 29. 9. 1916 (25/88).
- Kuštrinov Tomaž. *Humoreska*. 29. 9. 1916 (25/88).
- Lov na jazbece. 10. 10. 1916 (25/91).
- Pripovedka o čebeli. *Perzijska legenda*. 13. 10. 1916 (25/92).
- Feliks Groegl: Grob življenja. 27. 10. 1916 (25/96).
- K očetu. 31. 10. 1916 (25/97).
- Spetator: Slučaj gospoda srba. *Češko spisal*. 3. 11. 1916 (25/98).
- Kako je izginila straža? *Črtica iz ameriške vojne*. 10. 11. 1916 (25/100).

- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Rodoljubje na deželi. *Povest*. 1916 (25/101–102, 104), (26/1–3, 5–7, 9–10).
- Sulejma. *Izza bojem Špancev s Kabili*. 17. 11. 1916 (25/102).
- Pripovedke o Habsburžanih. 24. 11. 1916 (25/104).
- Žganci. 1. 12. 1916 (26/2).
- Lea Fatur: Švedov pot v nebo. 15. 12. 1916 (26/6).
- Ivan Cesar: Mati. 29. 12. 1916 (26/10).
- Valerij Lozinski: Gospod Neponimaj. *Poljsko*. 29. 12. 1916 (26/10).

1917

- Ivan Vazov: Komita. *Bolgarski. Poslovenil Jaklič*. 2. 1. 1917 (26/11).
- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Rodoljubje na deželi. *Bolgarski. Poslovenil Jaklič*. 1917 (26/11–12).
- Uganka. *Iz češkega*. 5. 1. 1917 (26/12).
- Ivan Vazov: Veliko v vojski. *Bolgarski spisal. Poslovenil Aleksej*. 5. 1. 1917 (26/12).
- Krvnik alkohol. *Iz holandsčine*. 5. 1. 1917 (26/12).
- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Pegam in Lamgergar. *Povest*. 1917 (26/13–14, 16–30).
- L. F.: Stara vedno nova povest. *Slika iz francoske okupacije*. 12. 1. 1917 (26/14).
- Pošten. 12. 1. 1917 (26/14).
- A. H.: Konec ciganske povesti. *Slika iz francoske okupacije*. 19. 1. 1917 (26/16).
- Ferdo Plemič: Hanžkovo vasovanje. *Slika iz francoske okupacije*. 26. 1. 1917 (26/18).
- Dve. *Iz poljščine*. 26. 1. 1917 (26/18).
- Kiril Hristov: Nežen mladenič ali globočina groze. *Bolgarski spisal*. 2. 2. 1917 (26/20).
- Ljubo Mrak (Gustav Strniša): Prosjak Martin. 9. 2. 1917 (26/22).
- Gustav Strniša: Pravljica o ranjenem srcu. 16. 2. 1917 (26/24).
- Bret Harte: Čaj na svetilniku. *Poslovenil Jaklič*. 23. 2. 1917 (26/26).
- Ambrose Bierce: Dogodek pri mostu Own Creek. 2. 3. 1917 (26/28).
- Nicolaj Dmitrievič Telešov: Dvoboj. 2. 3. 1917 (26/28).
- Prosper Mérimée: Mateo Falcone. 9. 3. 1917 (26/30).
- L. Knud Fredrik: Vprašanja. *Iz cikla Sibirske povesti*. 9. 3. 1917 (26/30).
- L. Knud Fredrik: Na begu. *Iz cikla Sibirske povesti*. 9. 3. 1917 (26/30).
- Leopold Podlogar: Črtice o belokranjskih hajdukih. 1917 (26/33–34).
- Lea Fatur: Biseri. 1917 (26/33–40, 44–45, 47).
- Rešitev. 23. 3. 1917 (26/34).
- Leopold Podlogar: Belokranjski reformatorji. *Iz Dom in sveta*. 27. 3. 1917 (26/35, 37–38).
- Ratiški (Josip Lavtižar): Čuvajnica št. 50. *Žalostna povest*. 30. 3. 1917 (26/36).
- Pred porotno sodbo. 30. 3. 1917 (26/36).
- Ivan Vazov: Pilatova hči. 3. 4. 1917 (26/37).

- Vladimir Korolenko: Stari cerkvenik. *Pomladanska idila*. 6. 4. 1917 (26/38).
- Paul Bourget: Vstajenje. *Pomladanska idila*. 6. 4. 1917 (26/38).
- Kraljica majnika. 27. 4. 1917 (26/44).
- Podlesnikov: Pevec. 27. 4. 1917 (26/45).
- Josip Spillmann: Marijina otroka. *Povest iz kavkaških gora*. 1917 (26/51–52).
- L. R.: Po dolgih letih. *Kraška slika*. 25. 5. 1917 (26/52).
- F. M. Dostojevski: Ljubosumnost. *Humoreska*. 1917 (26/54–55).
- Pod ključem. 1. 6. 1917 (26/54).
- J. S.: Ženinova skrivnost. *Povest iz domačega življenja*. 19. 6. 1917 (26/59).
- Starogorski (Ivan Vuk): V žaru juga. *Povest iz domačega življenja*. 26. 6. 1917 (26/61, 63).
- Ivan Gaber: Prav je bilo. 29. 6. 1917 (26/62).
- Arthur Conan Doyle: Skrivnostni zabojček. 1917 (26/63–64).
- Kapitan Žar ali Kleč v Tihem morju. *Povest*. 1917 (26/64–65).
- Ant. Huonder: Prisega huronskega vladarja. *Povest iz starejše misionske zgodovine kanadske*. 1917 (26/84–86).
- Lucinij: Izgubljeni študent. 14. 9. 1917 (26/84).
- Sin. *Zgodovinska povest iz IV. stoletja*. 25. 9. 1917 (26/87).
- Jakob Bedenek: Solnce in senca. *Povest*. 1917 (26/89–92, 94).
- Ivan Vazov: Djado jozo gleda ... 12. 10. 1917 (26/92).
- Avgust Šenoa: Zadnja kmečka vojska. *Zgodovinska povest iz leta 1573*. 1917 (26/94–98, 100–104), (27/2–9).
- Ivan Baloh: Ženitvena ponudba. *Humoreska*. 19. 10. 1917 (26/94).
- Nemi hlapec. *Humoreska*. 1917 (26/95–96).
- Henryk Sienkiewicz: Mali vitez (Pan Volodijevski). *Zgodovinski roman*. 1917 (26/96–98, 100–104), (27/2–10).
- Niko Andrijaševič: Ana Kovačeva. 2. 11. 1917 (26/98).
- A. B.: Za dni hrepenjenja. 9. 11. 1917 (26/100).
- Al. Leben: Žrtev slabe vzgoje. 23. 11. 1917 (26/104).
- Ljubo Mrak (Gustav Strniša): Najlepša roža. 30. 11. 1917 (27/2).
- Gustav Strniša: Večerna zvezda. 30. 11. 1917 (27/2).
- Moč domišljije. 7. 12. 1917 (27/4).
- Radivoj: Skopuhova smrt. 7. 12. 1917 (27/4).
- Friderika: Kosova Tilda. 14. 12. 1917 (27/6).
- Indija koromandija. *Božična bajka*. 21. 12. 1917 (27/8).

1918

- Henryk Sienkiewicz: Mali vitez. *Zgodovinski roman*. 1918 (27/11–23, 25–35, 37–39).

- Avgust Šenoa: Zadnja kmečka vojska. *Zgodovinska povest iz leta 1573. Iz hrvačine poslovenil L. J.* 1918 (27/11–23).
- Gregorij Rožman: Prva služba. *Dogodba iz življenja.* 4. 1. 1918 (27/12).
- Svoji k svojim. *Iz češčine prevedel Stanko Svetina.* 11. 1. 1918 (27/14).
- Čudodelni berač. 18. 1. 1918 (27/16).
- Na sejmu. 25. 1. 1918 (27/18).
- Ksaver Koblar: Dominik. *Životopis starega patriota.* 1. 2. 1918 (27/20).
- Ivan Cankar: Na verandi. 1. 2. 1918 (27/20).
- Lea Fatur: Ostal bi bil doma. 8. 2. 1918 (27/22).
- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Dobrodušni ljudje. *Veseloigra v treh dejanjih.* 1918 (27/25–28).
- Miljarder. 22. 2. 1918 (27/26).
- Sreča pride. 22. 2. 1918 (27/26).
- Lojzika Fürst: Navzgor. *Slika.* 1. 3. 1918 (27/28).
- Robert Mameluch: Ponižna laž. 1. 3. 1918 (27/28).
- Ante Niemojevski: Nora starka. *Dramatik personae. Prevedel Rev. J. Plaznik.* 1918 (27/29–30).
- Nad mostom. 8. 3. 1918 (27/30).
- John Plaznik: Sebastopolska Najdenka. 19. 3. 1918 (27/32–35).
- V. Tratnik: Iznajdba. *Igrokaz v treh dejanjih.* 1918 (27/37–39).
- Peter Bohinjec: Novi most. 5. 4. 1918 (27/38).
- Fran Ksaver Steržaj: Drvar. *Črtica iz Bohinjskih gora.* 9. 4. 1918 (27/39).
- Fran Saleški Finžgar: Pod svobodnim solncem. *Povest davnih dedov.* 1918 (27/40–49, 51, 53, 57, 59, 61–62, 65, 68–70, 72, 77–78, 80–83).
- Zeleno pero. *Prirodopisna črtica.* 12. 4. 1918 (27/40).
- Narodna pravljica o izgubljenem nosu. 12. 4. 1918 (27/40).
- Ivan Pregelj: Ribičeva hči. *Spevoigra v enem dejanju.* 1918 (27/41–42).
- Krešimir: Minica snubi. 19. 4. 1918 (27/42).
- V. Hybašek: Iz šole. 23. 4. 1918 (27/43).
- Jože Plot Ljudje. *Dramatična slika v štirih dejanjih.* 1918 (27/44–47).
- Volarjev France: Žalostna povest. 26. 4. 1918 (27/44).
- Cvetkovič: Mladi pisatelj. 26. 4. 1918 (27/44).
- Tonej Jelinčič: Časopis. 10. 5. 1918 (27/48).
- A. C.: Življenje Buštančevega strica. *Idila.* 10. 5. 1918 (27/48).
- F. S. Finžgar: Ecce homo. 14. 5. 1918 (27/49).
- Josip Kostanjevec: Čez trideset let. 1918 (27/51, 53).
- Andreanov (Andrej Čebokli): Četvorica. 1918 (27/61–62).
- Januš Golec: Povest rejenca. 9. 7. 1918 (27/65).
- Ivan S. Turgenjev: Poezije v prozi. 19. 7. 1918 (27/68, 70, 72, 82, 85).

- Franc Ksaver. Steržaj: Ob vse bogastvo. *Silhueta*. 26. 7. 1918 (27/70).
- Ksaver Meško: Mir božji. 1918 (27/70, 72).
- Silvin Sardenko (Alojzij Merhar): Mojster Simon. *Silhueta*. 26. 7. 1918 (27/70).
- Anton Novačan: Mati. 23. 8. 1918 (27/78).
- Pripovedke in pravljice. 23. 8. 1918 (27/78).
- Mara Tavčarjeva: Na službo. 30. 8. 1918 (27/80).
- Šandor Gjalski: Povest starih pisem. 1918 (27/84–85).
- Ivo Trošt: Čez morje. 1918 (27/89–90).
- France Bregar: Pri mrličih. 4. 10. 1918 (27/90).
- Henryk Sienkiewicz: Za kruhom. *Povest*. 12. 11. 1918 (27/101).
- Henryk Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. *Historični roman*. 19. 11. 1918 (27/103), (28/4, 6, 7, 9).
- Ivo Trošt: Tiha pesem. 17. 12. 1918 (28/7).

1919

- Henryk Sienkiewicz: Z ognjem in mečem. *Historični roman*. 17. 1. 1919 (28/16).

1920

- Josip Jurčič: Deseti brat. 1920 (29/23–26).
- P. C.: Jug. *Historični roman*. 1920 (29/74, 79).
- Lady Gergina Fullerton: Vojakov rejeneč. *Resnična povest*. 31. 8. 1920 (29/81).
- Peter Bohinjec: Svetobor. *Povest iz konca enajstega stoletja*. 1920 (29/82, 89, 92–97, 100–103).
- Patrick Augustine Shehan: Kresalo duhov. *Roman iz irskega življenja*. 1920 (30/3–4).

1924

- Soški Črnošolec (Ivan Kovačič): Mladi gozdar. *Izviren roman*. 1924 (33/91–119).
- Dr. Fr. Tr.: Oj, Triglav moj dom. *Potopisna črtica*. 1924 (33/94–99).
- Peter Rosseger: Krščeni cigan. 1924 (33/100–105).
- James Oliver Curwood: Kazan, volčji pes. *Kanadski roman*. 1924 (33/110–180).
- Fran Detela (Dr. Fr. Detela): Pegam in Lambergar. *Povest*. 1924 (33/120–190).
- Peter Rosseger: Otok božji. 1924 (33/181–184).
- Peter Rosseger: Kako je prišel Peter Stremol do svoje žene. 1924 (33/185–186).
- Paul Keller: Hagarin sin. *Roman*. 1924 (33/191–204).
- Kasilda. *Španska legenda*. 19. 12. 1924 (33/199–200).
- Jurij Matej Trunk: Božična pravljica. 19. 12. 1924 (33/199).
- John Plaznik: Edvardova najdba. 19. 12. 1924 (33/199).

1925

- Paul Keller: Hagarin sin. 1925 (34/1–49).
- Peter Rosseger: Huda Špelica. 6. 1. 1925 (34/29).
- Peter Rosseger: Žlahtnik. 1925 (34/15–17).
- Vera Križanovskaja-Ročester: Iz mraka k svetlobi. *Povest*. 1925 (34/19–21).
- Henry Rider Haggard: Jutranja zvezda. *Iz angleščine prevedel Peter M. Černigoj* 1925 (34/22–54, 56–79, 82–115).
- Benjamin Disraeli: Vstaja Škenderbergova. *Zgodovinska povest iz angleščine*. 1925 (34/51–70).
- Vesel dogodek starega gozdarja. 7. 4. 1925 (34/53).
- Josip Stritar: Mrtvaški ženin. 7. 4. 1925 (34/53).
- John Plaznik: Marcela. 9. 4. 1925 (34/55).
- George John Whyte Melville: Gladiatorji. *Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Prevedel Paulus*. 1925 (34/71–79, 82–121, 123–199).
- Peter Rosegger: Kmetje iz Lučne vasi. *Prevedel Jos Vole*. 1925 (34/122–123).
- Zafrknik, Volek in P. Zgaga v nebesih!? *Igra*. 1925 (34/127–128).
- Oskar Wilde: Duh v Kentervilu. *Angleška pravljica*. 1925 (34/130–140).
- Anton Jehart: Z avtomobilom skozi Arabsko puščavo. *Potopis*. 1925 (34/143–147).
- Helena Turk: Moja pot po svetu. *Potopis*. 1925 (34/149–158).
- Enrica Hendel-Mazetti: Kaznovani uboj. *Nemško spisala*. 1925 (34/159–175).
- Mary Oblak: Spomini.. *Vsi sveti izza štirinajst let in prej*. 17. 11. 1925 (34/182).
- Črtice o avtomobilski industriji. 1925 (34/183–185).
- Al. Kokelj: Spomini ruskega državnika Vitteja. 1925 (34/187–190).
- Ivan Baloh: Življenje izgubljene duše. *Tragična slika*. 1925 (34/196–198).
- Kapetanov barometer. *Po Mildshipu priredil Br*. 12. 12. 1925 (34/199).
- Križev pot. *Roman češkega duhovnika. Prevedel Vojteh Hybasek*. 1925 (34/200–211). [1]
- Sodna dvorana. 19. 12. 1925 (34/204).
- John Plaznik: Ena izmed njegovih najmanjših. 1925 (34/205–208).
- Jurij Matej Trunk: Kako je kmet Koblar pri polnočnicah igral – karte. 22. 12. 1925 (34/205).
- Rev. Fr. Br.: Kdo je močnejši? 22. 12. 1925 (34/205).
- En par ribinških. 1925 (34/209–210).

1926

- Križev pot. *Roman češkega duhovnika. Prevedel Vojteh Hybasek*. 1926 (35/10–19).
- Obljubljena dežela socialija. *Igra*. 1926 (35/10–11).
- Kapitalistična produkcija. *Igra*. 1926 (35/13–14).

- Josip Kostanjevec: Med potjo. 26. 1. 1926 (35/17).
- Peter Rossenger: Most. 1926 (35/17–18).
- Zvonimir Kosem: Tovorščina. 29. 1. 1926 (35/19).
- P. Riverain: Sitni gospod Kolar. 30. 1. 1926 (35/20).
- Karl Figdor: Gospodarica sveta. *Avanturističen roman*. 1926 (35/20–87).
- Mark Twain: Noč brez spanca. 1926 (35/21–22).
- Josip Lavtižar: Baraba. 4. 2. 1926 (35/23).
- Franc Sušnik: Prekmurski profili. 1926 (35/24–25).
- Dr. F. J.: Lovska modrost. *Toskanska novela*. 1926 (35/26–30).
- Herbert George Wells: Zgodba o nevidnem človeku. *Iz angleščine prevedel Paulus*. 1926 (35/31–84).
- Ivan Papini: Skrivnost Judeža. 30. 3. 1926 (35/61).
- F. S. Finžgar: Velika noč. 30. 3. 1926 (35/61).
- F. S. Finžgar: Sanje Helene Trbežnikove. 30. 3. 1926 (35/61).
- Josip Jurčič: Kako so me vtesnili v vojake. 28. 4. 1926 (35/82).
- John Miklavčič: Spomini. 1926 (35/85–124, 128–144).
- Franc Valentin Slemenik: Izdajavec. *Zgodovinska povest iz turških časov*. 1926 (35/88–140).
- Fran Detela (Dr. Fr. D.): Gospod Lisec. *Povest*. 1926 (35/141–184).
- Mladi Karel. *Povest*. 1926 (35/145–149).
- Bernard Ambrožič: Žarkomet, misterij smrti in še kaj. 1926 (35/150–153).
- Janez Zabukovec: Mehurček iz mila. 14. 8. 1926 (35/157).
- Peter Rossenger: Pri gospodu stricu v gosteh. 1926 (35/160–163).
- Janez Langerholz: Vdova in vdovec. 1926 (35/167–169).
- Franc Pengov: Slon "Mati Guj" upornik. *Humoreska*. 1926 (35/176–179).
- Erckmann Chatrian: Zgodbe Napoleonskega vojaka. *Francosko*. 1926 (35/185–241).
- Franc Pengov: Modrijan med živalmi. 1926 (35/188–189).
- Franc Pengov: Pridi Karo. *Povest o dečku in psu*. 1926 (35/205–207).
- Ženitev. *Igra*. 1926 (35/211–230). [2]
- Peter Zgaga, Zafrknik in Molek Ante Portas. *Igra*. 30. 11. 1926 (35/231).
- Aleksander Urankar: Ančka Pomarančka. 1926 (35/235–238).
- Aleksander Urankar (Rev Aleksander, O. F. M.): Prilika o romarju, ki je izgubil očetov tolar. 1926 (35/239–241).
- Drag Vodopivec: Andrej in njegov zločin. *Igrokaz v treh dejanjih*. 30. 11. 1926 (35/242–248).
- Henry Rider Haggard: Roža sveta. *Igrokaz v treh dejanjih*. 1926 (35/243–252).
- Aleksander Urankar: Umetnica. 31. 12. 1926 (35/253).

1927

- Aleksander Urankar: Umetnica. 1. 1. 1927 (36/1).
- Henry Rider Haggard: Roža sveta. 1927 (36/1–94).
- Aleksander Urankar: Gospod kaplan. 1927 (36/2–5).
- Aleksander Urankar Njena moč. *Odlomek daljše povesti*. 1927 (36/6–13).
- Lov na medveda. *Odlomek daljše povesti*. 1927 (36/23–24).
- Povest o "Fronkih". *Odlomek daljše povesti*. 1927 (36/49–58).
- Janez Langerholz: Pevska vaja. 1927 (36/59–62).
- François-René Chateaubriand: Atala. *Povest*. 1927 (36/63–90).
- F. S. Finžgar: Piruh. 12. 4. 1927 (36/71).
- Moj stric Tonček. 12. 4. 1927 (36/71).
- Viggo Cavling: Školjka. 1927 (36/91–104).
- Henryk Sienkiewicz: Potop. *Iz poljščine prevedel Dr. Rudolf Mole*. 1927 (36/95–104, 138, 201–203, 210–213, 215–219, 225–251).
- E. Keble Chatte-ton: Morje in njegovi junaki. 1927 (36/103–104). [3]
- Sven Elvestad: Mož, ki je oropal mesto. 1927 (36/138, 201–202).
- Kazimir Zakrajšek: Moji spomini. 1927 (36/203–202, 210–213, 215–219, 225–251).
- Pierre Magard: Med afriškimi levi. 1927 (36/210–212).
- Pierre Magard: Cerkovnik Jože. 1927 (36/227).
- Veliki medved. *Pravljica*. 1927 (36/227).
- Ruth Elde: Naš rešitelj "Barendreht". 1927 (36/238–240).
- Kazimir Zakrajšek: Tujec. 1927 (36/242–243).
- Kazimir Zakrajšek: Dva prosilca pred loncem. 22. 12. 1927 (36/245).
- Kazimir Zakrajšek: Troje slovenskih jaslic. 24.12.1927 (36/247).
- Januš Golec: Zobe je pustil doma. 24.12.1927 (36/247).
- Januš Golec: Moj sinko je imel konjička dva. 24.12.1927 (36/247).
- Lea Fatur: Graščak in kmet. *Povest iz starih časov*. 24.12.1927 (36/247).

1928

- Kazimir Zakrajšek: Moji spomini. 1928 (37/1–43).
[<http://www..si/details/URN:NBN:SI:doc-LWMH7CMK>]
- Henryk Sienkiewicz: Potop. *Iz poljščine prevedel Dr. Rudolf Mole*. 1928 (37/1–73).
- K.: Nihče ga ni vprašal. 19. 1. 1928 (37/12).
- K.: Kako je Reparjev Jože prišel v samostan. 19. 1. 1928 (37/12).
- K.: Pri Špiritistinji. 26. 1. 1928 (37/17).
- Januš Golec: Oddih po prestanem strahu. 26. 1. 1928 (37/17).
- K.: Na naši pošti. 1. 2. 1928 (37/21).
- K.: Telečji jezik. 3. 2. 1928 (37/23).
- Selma Lagerlöf: Dekle iz Močevja. 1928 (37/44–68).

- Luthi Loma: Grbavec. *Detektivski roman. Iz madžarščine prevedel F. Kolenc.* 1928 (37/69–94).
- Edgar Rice Burroughs: Džungla. *Roman iz afriških pragozdov. Iz angleščine prevedel Paulus.* 1928 (37/74–162).
- Januš Golec: Ženin jezik je našel ... 1928 (37/95–96).
- "Bacil". 1928 (37/104–106).
- Štefan Lazar: Titana. *Roman.* 1928 (37/107–148).
- Arnold Bennet: Živ pokopan. *Po angleškem izvorniku Arnolda Bennet napisal Paulus.* 1928 (37/149–187).
- Pierre L'Ermite: Žena z zaprtimi očmi. *Poslovenil Dr. Lovro Sušnik.* 1928 (37/163–194, 199–207).
- Friderik Marryat: Morski razbojnik. *Iz angleščine prevedel J. M.* 1928 (37/163–194, 208–245).
- F. Rožnik: Božični mir na bojnem polju. *Črtica iz svetovne vojne.* 20. 12. 1928 (37/243).

1929

- Henry Rider Haggard: Kleopatra. *Iz angleščine prevedel Jos. Poljanec.* 1929 (33/171–174, 180–188), (38/113).
- T. C. Bridges: Na pomoč. *Roman.* 1929 (33/189–209, 219–223, 229–232), (38/238–246, 248–249).
- Ožbolt Ilaung: Kapelški punt. *Podlistek.* 1929 (33/197–209, 219–223, 229–232), (38/238–246, 248).
- Slavko Slavec: Župan Žagar. *Podlistek.* 9. 3. 1929 (38/48).
- Ena božjih cvetk. *Prevel J. V.* 1929 (38/48, 69–73, 89–91).
- Jože Krapš: Zgodba iz Istre. 9. 4. 1929 (38/69).
- Pierra Magard: Doživljaji v Afriškem pragozdu. 1929 (38/89–90).
- France Bevk: G. Pokoren na onem svetu. *Groteska.* 9. 5. 1929 (38/91).
- Boj za neveste. *Podlistek. Burka v štirih dejanjih.* 11. 6. 1929 (38/113).
- Bernard Ambrožič: Prečudna zgodba božična. 19. 12. 1929 (38/245).
- F. S. Finžgar: Skrivnost družine. 19. 12. 1929 (38/245).
- Kje je luč? 19. 12. 1929 (38/245).
- Dogodek na Sv. večer. 19. 12. 1929 (38/245).
- Kaj so vse zmogle coprnice? 19. 12. 1929 (38/245).
- Jure Muhec: Večni ženin Luka Pokljuka. 19. 12. 1929 (38/245).

1930

- Podlimbarski (Fran Maselj): Gospodin Franjo. *Roman.* 1930 (39/128–133, 135–169).
- Knet Matjuška in pijanček. *Po ruski pripovedki.* 1930 (39/146–147).

- Zgodba o volu, ki ga je mesar poslal študirat. *Po T. J. Baru*. 20. 8.1930 (39/161).
- Glasovi iz teme davnin. 1930 (39/163–166).
- Aleksander Castell: Smrt pod giljotino. 1930 (39/167–168).
- Achille Campanile: Mož s ciganskim obrazom. 30. 8.1930 (39/169).
- Pierre Mac Orlan: Žetev na obali. 3. 9.1930 (39/170).
- Henry Rider Haggard: Hči cesarja Montezume. *Zgodovinska povest. Iz angleščine prevedel Jos. Poljanec*. 1930 (39/170–252).
- W. Komakizy pl. Nohara: Srečanje z generalom Nogijem. 1930 (39/172–174).
- Nevaren lov. 1930 (39/177–183).
- J. J. Renaud: V indijskih kaznilnicah. 1930 (39/184–185).
- J. J. Renaud: Katka. 1930 (39/186–188).
- Mark Twain: Noč brez spanja. 1930 (39/190–191).
- Outis: Hlapec Jenrej in njegova pokora. 9.10.1930 (39/196).
- Chronista Sontiacus: Dom ob Soči. *Zgodba iz zemlje zaslužjenih bratov*. 1930 (39/199–230).
- Anton Pavlovič Čehov: Komisija. 27. 11. 1930 (39/231).
- A. Rennikov: Gnila Evropa. 2. 12. 1930 (39/233).
- Friderik Mistral: Strahovi. 3. 12. 1930 (39/234).
- Kako je Avšov Luka hipnotiziral. *Dogodbica*. 11. 12. 1930 (39/239).
- J. Ribičič: Štiri poglavja. 12. 12. 1930 (39/240).
- Ivan Podržaj: Bela vrana. 13. 12. 1930 (39/241).
- Nikolaj Ljeskov: Puščavnik in njegov lev. (39/245–247).
- Januš Golec: Fuj Polka. 20. 12. 1930 (39/246).
- Januš Golec: Dragoner Toni. 20. 12. 1930 (39/246).
- Bela senca. *Božična dogodbica*. 27. 12. 1930 (39/250).
- Januš Golec: Doživljaj ob nastopu novega leta. 1930 (39/251–252).

1931

- Edgar Wallace: Vrata izdalajcev. *Roman*. 1931 (40/23, 28, 30, 36–37, 49, 64).
- Henry Rider Haggard: Hči cesarja Montezume. *Zgodovinska povest. Iz angleščine prevedel Jos Poljanec*. 1931 (40/23, 28, 30, 36–37).
- Rumeni gusarji. 1931 (40/49, 64, 88).
- Štefan Lazar: Kraljica Estera. *Roman. Iz madžarščine prevedel Fr. Kolenc*. 27. 5. 1931 (40/103).
- Walter Scott: Ivanhoe. *Zgodovinski roman. Prevedel Vladimir Levstik*. 1. 9. 1931 (40/172).